

MAGYAR FILM

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1940. JANUÁR 6.

EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR.

II. ÉVFOLYAM I. SZÁM.

Dal a szabadságról

Nelson Eddy
még sosem
játzott
ilyen
izgalmas
drámai
szerepet
még sosem
énekelt
a hazáról
a szabadságról
az imádott
nőről
ilyen
lelkes
izzó
dalokat...
a M—G—M
parádés
szereposztása:
Virginia Bruce
Victor McLaglen
Lionel Barrymore
Írta:
Ben Hecht
Rendezte:
Jack Conway

minek van nagyobb ereje:
a szívnek,
a jognak, vagy
az ökölnak?

NELSON EDDY

az újév nagy sikere
a Rádiusban

Meghívó

A **Hunnia Filmgyár R.-T.** tisztelettel meghívja 1940. évi január hó 9 és 10-én (kedd, szerda) a **Radiusban**; 11 és 12-én (csütörtök, péntek) a **Royal Apollóban** minden nap d. e. 11 órakor tartandó

szakbemutatójára

Bemutatóra kerülnek

HUNNIA-MESTER-filmek:

Semmelweis (Anyák orvosa)

Irták: Dr. Bjhari László, Babay József, Kalmár László és Nagymihály Sándor
Zenéjét Beethoven műveiből összeállította: Pongrácz Zoltán

Rendezte: Tóth Endre

Kép: Eiben István

Hang: Lohr Ferenc

Ruhákat tervezte: Zs. Tüdös Klára

Szereplők: Uray Tivadar, Gózon Gyula, Simor Erzsé, Árpád Margit, Somlay Artúr, Fröhlich Károly, Ligeti Juliska, Tompa Sándor, Keresztessy Mária, Mihályffy Béla, Vágóné Margit, Bilicsi Tivadar, Maklár Zoltán, Simon Mária, Kövály Gyula stb.

A nőnek mindig sikerül

Irták: Kolozsvári Grandpierre Emil

Zene: Majorossy Aladár

Rendező: Ráthonyi Akos

Főszereplők: Turay Ida, Tolnay Klári, Németh Romola, Páger Antal, Rajnai Gábor, Tompa Sándor, Szilassy László, Köpeczi-Boócz Lajos, Pethes Sándor, Maldary Zoltán

HUNNIA-R. K. O.-filmek:

Gunga-Din

A hazaszeretet, a bátorság hősköteménye, amelyben Rudyard Kipling halhatatlan Indiájának ezer arca villan fel.

Főszereplők:

CARY GRANT

VICTOR Mc. LAGLEN

DOUGLAS FAIRBANKS jr.

JOAN FONTAINE

Álomkapu (Stage Door)

Tragikus küzdelem az érvényesülésért, amelyben KATHERINE HEPBURN élete egyik legnagyobb alakítását nyújtja.

Belépőjegyek irodánkban (Bpest, VII., Erzsébet-körút 9-11.) átvehetők

Budapest, VII., Erzsébet-
körút 9-11. (New York-palota)

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

I. ÉVFOLYAM, 1. SZÁM.
BUDAPEST, 1940 JANUÁR 6.

Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:
ÁGOTAI GÉZA dr.

Felelős szerkesztő:
VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Bajza-utca 18
Telefon: 220—855, 422—961

Postatakarékpénztári
csekk számla száma: 15.410

Kiadótulajdonos:
**a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara**

Felelős kiadó:

Lieber László

Kiadóhivatali főnök:
Gyimesy Kásás Ernő

Előfizetési ár:
egy évre 30 pengő
fél " 16 "

TARTALOM:

Az új tervezet	1
Második évfolyam: Váci Dezső	2
Műhelytitkok: Boross Mihály	2
Átmeneti vezetés a Filmkamara- ban	3
A Filmoperatőrök Társaságának jubiláris összejövetele: (v. d.)	3
Új filmek:	
Bercsényi huszárok	5
Dal a szabadságról	5
Juarez	5
Az üldözött	6
Vihar Ázsia felett	6
Texas	6
Szakirodalom	7
Premier Plan: Lajtos Elemér	8
Híradók	8
Lapszemle	10
Filmcenzura	11
Hedy Lamarr	11
Külföld	III
Hirdetők	
Metro	I
Hunnia	II
Filmkamarei Évkönyv	4
Objectiv	5, 8, 10
Warner	7
Sláger	9
Agfa	12

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt.
nyomdájában.
Budapest, VIII. Gyulai Pál utca 14.
Telefon: 144—422, 144—423.
Felelős vezető: Csontos Lajos.

Az új tervezet

Beszámoltunk a múlt héten arról a változásról, amely a Kamara vezetésében a Karácsony előtti számos lemondás következtében beállott. Megírtuk, hogy a lemondások épen akkor történtek, amikor a legkomolyabb ígéretet nyerte a Kamara elnöksége az annyira kívánatos kamarai átszervezés keresztülvételére.

Bármennyire sajnálatos a Kamara vezetésében bekövetkezett vezetéseltérés, a szakmai érdekek nem szenvedhetnek halasztást s a Kamara elnökségének sikerült is az ügyek zavartalan vitelét biztosítani.

A Kamara választmánya hattagú bizottságot küldött ki az átszervezési tervezet kidolgozására. A választmány lemondása következtében a Kamara elnöksége új bizottságot küldött ki az átszervezés előkészítésére.

Ez a bizottság gyors ütemben végzi a kapott munkát s értesülésünk szerint a tervezet nagy vonásokban már el is készült és már a részletekről tárgyalnak. Mint több ízben megírtuk,

az „új” tervezet tulajdonképpen visszatérést jelent a kiindulópont-hoz.

Azt az elgondolást kívánja ma a Kamara vezetősége megvalósítani, amelyet annakidején a Filmkamara gondolatának felvetésekor az illetékes kormányhatóság javaslatba hozott és amely azután másképp látott napvilágot.

Értesülésünk szerint a kiküldött előkészítő bizottság

mindenekelőtt a Kamara szín- és filmművészeti főosztályainak teljes szétválasztását s az önálló Filmkamara felállítását javasolja.

Az önálló Filmkamara feladata viszont nemcsak művészeti térre terjed ki, hanem a szakma egészét átfogó minden gazdasági, kulturális, művészeti ipari stb. kérdésre.

A szakmában ma működő egyesületek a jövőben munkakörüket a Kamara keretén belül végeznék el a részükre biztosított megfelelő önállósággal és a Kamara súlyánál fogva biztosított nagyobb hatáskörrel.

Az ily módon egymás mellett dolgozó szakosztályok törekvései azután az egységes kamarai célkitűzésekben jutnának közös nevezőre, figyelemmel a szakma egészének érdekeire.

Az eredeti elgondolás épp úgy, mint a kamarai javaslat,

négy, esetleg öt szakosztály felállításával óhajtja a szakma különböző munkaterületeit a Kamara szervezetébe vonni.

Az elsőbe a gyártók, a másodikba a filmkereskedők, a harmadikba a mozi-sok, míg a negyedikbe és ötödikbe a szakmai tisztviselők és alkalmazottak tartoznának.

Az egyes szakosztályok tehát nagyjából azt a munkakört töltene-
nek be, amely ma a megfelelő szakmai egyesületek feladata,

szem előtt tartva a kamarai célkitűzéseket és az ezzel kapcsolatos kormány-
törekvéseket.

Nem ismerjük még a tervezet végleges felépítését s ezért részletekben nem szólhatunk hozzá. Annyit azonban mindenesetre előrebocsáthatunk,
hogy

az egyedüli helyes megoldásnak a szakma minden ágát magá-
ba foglaló kamarai rendszert tartjuk s örömmel fűzhetjük hozzá,
hogy alapos remény van ennek megvalósítására. A Kamara

Második évfolyam

1939 február 18-án indult meg a **MAGYAR FILM**, mint a Filmkamarával újjászületett magyar film- és mozi szakma hivatalos lapja. Azóta az elmúlt naptári évben 46 héten köszöntött be az újság minden szakmabeli otthonába, munkaszobájába, műhelyébe, hogy hirdesse a magyar filmmesterség új elveit, hogy harcoljon azok megvalósításáért és hogy ugyanakkor informálja az érdeklődőket mindazokról az eseményekről, amelyek ismerete nélkül senki sem gyakorolhatja foglalkozását ennek a szakmának különböző berkeiben. Örvendünk, hogy mindazt, amit nyújtani kívánunk a lap hasábjain, teljes mértékben és megelégedésre sikerült adnunk. Örülünk pontossággal jelentünk meg kivétel nélkül minden héten, mert tudjuk, meg voltunk győződve arról, hogy várnak bennünket. Megszokták, megszerették a **MAGYAR FILM**-et 46 héten át. Mi pedig igyekeztünk a magunk elé tűzött nagy programot még terjedelmesebben nyújtani, mint ahogy terveztük. Olvasóink támogatása, szeretete fokozta munkakedvünket és teljesítőképességünket. Hétről-hétre friss szorgalommal gyűjtöttük az újdonságokat, regisztráltuk az érdekes eseményeket. Tizenegy hónap kemény munkája közepette alig vettük észre, hogy elérkeztünk a második évfolyamhoz. Boldoggá tesz bennünket a végigdolgozott egy esztendő és annak minden héten jelentkező komoly és maradandó eredménye. Itt fekszik előttünk egy hatalmas, néhánykilós könyv: a **MAGYAR FILM** első évfolyama bekötve. Mennyi munka és — hál' Istennek! — eredmény is. Az újságírás, az újságcsinálás lázas tempója most egy impozáns, letagadhatatlan értéket jelentő diszes kötetben néz vissza reánk és biztat a további munkára. A jövőben is, ebben az új esztendőben is végezzük a feladatot, amit reánk bízta és amit magunkra vállaltunk. És reméljük, hogy az egy éven keresztül élvezett kártársi bizalom, rokonszenv és támogatás a második esztendőben csak fokozódni fog, hogy bennünket is még több, még nagyobb munkára ösztönözzön. Isten nevében, a jobb magyar jövő reményében és olvasóink lankadatlan szeretetétől kísérve indulunk el az 1940-es új év küszöbén, második évfolyamunk első számával.

Váncsics István
a **MAGYAR FILM** felelős szerkesztője

elnöksége illetékes helyről ígéretet kapott, hogy az átszervezés-nél a Kamara tervezetét veszik alapul.

Más részről a jelek arra vallanak, hogy a szakmai egyesületek megértéssel fogadják majd az elgondolást, ha az új kamarai felépítés fokozottan biztosítja részükre érdekeik védelmét s lehetőségét nyújt az eredményes munkára. Ebben az esetben — úgy tudjuk —

az egyesületek maguk fogják szorgalmazni felosztásukat és a Kamara keretén belül kifejtendő munkásságuk megkezdését.

Tekintettel arra, hogy a Kamara elnöksége kezdettől fogva ezt a szakmai egységet sürgette és állandóan az eredeti kormányelgondolás megvalósítását javasolta, amely iránt ma a szakmai egyesületek vonalán is megértés mutatkozik,

reméljük, hogy a kedvezőnek látszó, adott helyzetben megszülethetik a szakma minden ágát kielégítő magyar **FILM-KAMARA**.

Műhelytitkok

— Hozzászólás Dáloky János filmesztétikai előadásához —

Irtta:
BOROSS MIHALY

A film, mint az ember közlési vágyának újkori művészi formája, azok előtt, akik a színművészet művelői, nem lehet közömbös, nem lehet idegen terület. A film és a színpad aránylag igen gyorsan megtalálták egymás kapcsolatát, nemcsak a technikai elemek kölcsönhatásának átvételével, hanem azzal is, hogy bár lassan, de már felismerhetően a legmagasabbrendű irodalom is mindinkább rokonosítja a lényegében egy, de kivételében egészen külön futó művészeti ágat.

Ha ebből egyelőre azt az eredményt vonjuk le, hogy a színpadi művészet minden ágazatának kötelessége ismerni a filmművészet természetrajzát, eljuttatunk Dáloky János kitűnő előadásáig, amely alkalommal a legnagyobb elismerés hangján emlékeztünk meg a Magyar Esztétikai Társaság elhatározásáról, Mitrovics Gyula elnök személyes buzdalmáról, hogy helyet adott Dáloky János előadásának.

Dáloky János előadásában megállhatunk annál a pontos kijelentésnél, hogy a film teljesen egyenrangú művészet a többivel, mert minden mást ebből a tényből vezethetünk le. Még részleteiben is alig akad olyan gondolat, amely kívül maradhatna a vitahely illetékeségén, hacsak a szorosan vett technikai kérdések nem azok, amelyekről nem ebben a társaságban kell folytatni a vitát. Helyes felépítésű, világos célzatú s helytálló megállapításu Dáloky János előadása és maga a tény, hogy a Magyar Esztétikai Társaság adott teret ennek a kérdésnek, reményt nyújt arra, hogy a film, e nagy művészi gyémánt, briliánssá csiszolódik a kérdés fölött meginduló vitában. Igaz, hogy nem mi, magyarok vagyunk az elsők ezen a téren. Francia, angol, sőt újabban amerikai lelkes esztéták foglalkoznak ezzel a kérdéssel. A hatást, a világ filmtermelésének alapos ismerői máris észrevették, de hogy a mi lelkes munkánk, legalább a magyar filmekre fognak üdvös hatást gyakorolni, az kétség-telen.

Dáloky János hozzáértő felfogásával szemben állt a színpadi művészet képviselőjének merev tagadása. Ez indít

arra, hogy én, mint a kérdés egyik legrégibb tanulmányozója, évek óta oktatója, egyelőre ebben a néhány sorban szóljak a dolghoz.

Mindenekelőtt megállapítom, hogy már a kiindulópontban téved Németh Antal dr., a színpadi művészet álláspontjának képviselője, mikor túlságosan korainak tartja, hogy a filmről esztétikai vonatkozásban beszéljenek. Szerintem egy kicsit későn fogott hozzá a világ. Már a megindulásnál tudós és művészi kezeknek kellett volna vezetniük a filmet, mert hiszen a módszeres tudomány és a művészi elemzés fejlettsége azt már akkor is megtehetette volna s nem kellett volna az események, üzleti versengések, mai gyorsított ütemű időmúlásával negyedféltizedes, ötlet-szerű fejlesztő hatására várni, mint ahogyan a dráma fejlődésében a totemkecske nótájától Racine-ig láttuk, illetőleg tanultuk. Hol volna a film, ha a kezdeti irodalmát nem az egyszerű, jószímatú üzleti foglalkozású kereskedő polgártársaink indították volna el, hanem az első vonalbeli íróművészek? (Lehet, hogy akkor megbukott volna a film népszerűsítése, ami minden siker titka.) Mi lett volna, ha a filmjátékot nem a tagbaszakadt szál emberek és a mozgékony szem- és arcjátékú hosszú nők, hanem színészek vezették volna be s a Craig-szerű rendezők útmutatásai alapján az élénken figyelő és ellenőrző kritika mellett végezték volna el? (Ha a valóságot is úgy lehetne visszapergetni, mint a filmet!)

Egyetlen pillanatig tartó látszatigazság van Németh Antal dr. véleményében: A film még nem érte el azt az eredményt, amelyet a színpadi művészet felmutathat. Ez a megállapítás azonban magában foglalja azt is, hogy el fogja érni, tehát az a művészet, amely jogosan igényelheti az esztétikai tárgyalást. Tovább menve megállapítható, hogy Németh Antal dr. véleményének megalapozásánál mellőzte a film fogalmában az alapvető jeleket. A film ugyanis — a sok-sok mindenféle nézőpont és részlet ideiglenes mellőzésével — kettéoszlik egy technikai, tudományos

és egy eszmélet, azaz tisztán művészi részre. A sorrend az utóbbival kezdődik.

A film ugyanis (az írásművészet kérdését, mint az első lépést nem említjük, mert nem bizonyos, hogy nem a tökéletes kérdése az első!), a színpadszerű jelenvalóságot jelentő színészi játék előkészítése után, a jelenvalóság érzetét és az azzal összefüggő minden elméletet kimerítő színművészi játékkal szimultán működő technikai tudomány révén áll elő. *A hangsúly tehát nem a technikán, hanem azon a produkción van, amelyet a technika leleményessége megőriz, sokszorosan s arra alkalmas helységeben megjelenít.*

Ha tehát a színpad a maga művészetét (az írást itt is hagyjuk el) a rendezés, díszletelés, jelmez és színészi játék elemeiből teszi össze, hogyan lehet elvitatni ugyanezt a filmtől? *A felvetőgép pontosan az ezekből a tényezőkből előálló eredményt örökíti meg.* Tegyük most a filmjátékhoz ugyanazt az írói értéket, amely a színpadot az esztétikára méltóvá teszi, előttünk van a fejlődés feladatának megoldási módja. Ámde a módszer, a közönség észlelete alapján elemezendő hatás, a színpadi és a filmjáték között lévő örökös megmaradó különbség, a díszlet és a motívum, a valóságérzet és illúzió, a jelenvalóság és a képábrázolás mögötti tényleges történet, az eseményelmondás és a valóságban lejátszott történet taglalása az esztétika új feladatai közé tartozik. Ezekhez nem elég a színpadi tudomány ismerete, mert még a hozzátvetőleges észrevételbe is annyi hiba csúszhatik be, hogy azt lelkiismeretes tudós nem vállalhatja.

Ha valóban igaz az, hogy a film még nem művészet, akkor azoknak, akiknek erre módjuk van, kötelességük a szerintük még alul mozgó, művészeti jelölt filmhez lehajolni, mert a magyar filmművészetet, mint a többi kisebb állam ilyen irányú művészi megnyilatkozása, nemzeti jellegű lesz, határain belül élő kultúrmozgalom és mert ugyanaz a színészgárda produkálja, amely a magyar színpadi művészetet világhírnévre emelte. Ebből a sajátos kényszerűségből talán éppen Magyarország fogja ki-termelni azt a filmet, amelynek művészi bélyegét a színpadi tudomány is elismeri.

Szeretni kell a filmet, a magyar filmet! Nem szabad a színpad vetélytársát látni benne. Mert nem jóslat, csak a tényleg világos látásából fakadó véleményem, hogy jöhet a plasztikus, színes, televíziós, vagy bármilyen film is, minden kunyhóban gombnyomásra felfrögtető filmelőadás technikai berendezése is, a színpad élete örök, mert hiszen a filmtechnika is a színpadi jelenvalóság megőrzéséből él és ehhez mindig élő színészekre lesz szüksége.

Átmeneti vezetés a Filmkamarában

Az egyik filmkamarai alelnök és 14 választmányi tag lemondása átmeneti intézkedéseket vont maga után. A választmányi tagok és közoktatásügyi miniszter hozzájárulásával a kamarai elnöksége az új elektorokot megválasztó közgyűlésig négytagú bizottság felállítását hozta javaslatba, amelybe a választmány le nem mondott két tagja mellé két tagot a miniszter nevez ki. Ez a bizottság tölti be a választmány szerepét az új választmányi tagok megválasztásáig.

A Kamara átszervezésére vonatkozó tervezet kidolgozására annakidején még a választmány küldött ki hattagú bizottságot, amelyben két gyártó, két közönségszervező és két moziis foglalt helyet. Minthogy a választmányi tagok lemondása folytán a bizottság két tagja is lekötözött, a Kamara elnöksége új hattagú bizottságot kért fel a tervezet kidolgozására, amelyben a megmaradt 4 tag mellé két új tag kapott meg-

bízást. Az új bizottság, melynek a gyártók részéről Salonta Kiss Miklós és Csepreghy Béla, a közönségszervezők közül Gutterer Antal és Erdélyi István dr. és a moziisaknak oldalról Rennárd Béla és Kazgha Ernő a tagjai, még az ő-év végén megkezdte működését, a tervezet főbb vonalában már ki is dolgozta és gyors ütemben folytatja munkáját.

A Kamara elnöksége, amely változatlan hatáskörrel és célkitűzéssel szorgalmazza a kibontakozást, mindent elkövet, hogy minél gyorsabban illetékes hatóságok elé kerüljön a tervezet a szükséges rendelkezések foganatosítása céljából. Terv szerint a módosított kamarai alapszabályzat értelmében összehívandó közgyűlés fogja az új választmány, az új alelnök és az új szervezetnek megfelelő szakosztályvezetők választására hivatott elektorokat megválasztani.

A Filmoperatőrök Társaságának jubilaris összejövetele

Január 20-ára tervezte a Magyar Filmoperatőrök Társasága egyéves fennállásának jubilálására családi összejövetel alakítását és a szakma minden ágából való vendégek részvételével. Ez a díszes jubileum azonban különböző okoknál fogva elmaradt, illetőleg az évfordulót is csak a rendes havi összejövetel keretében és mértékben, a szokott helyükön, a József-utcai Csáky-féle étterem külön helyiségében tartották meg az operatőrök e hó 3-án, szerdán este.

Az ünnepélyes alkalomra való tekintettel a szokottnál jóval többen jelentek meg, nemcsak az operatőrök, hanem a szakma néhány vendége is. Az utóbbiak a következők voltak: Bánky Viktor, Cserépy Arzén, Cserépy László, Tasnády Árpád, Manninger János és Váci Dezső. Az operatőrök közül az alábbiak jelentek meg: Somkúti István, Kovács Gusztáv, Eiben István, Vass Károly, Karbán József, Berendik István, Pavlovics Mihály, Volk Mayer Antal, Fridli Gyula, Zsabka Gyula, Icsy Rezső, Altmayer István, Tubai László, Makay Árpád, Horváth József, Hegyi Barna, Tóth Bartók Jenő.

Somkúti István a Magyar Hiszekegy elmondásával nyitotta meg a Magyar Filmoperatőrök Társasága egyéves jubileumát ünneplő összejövetelét, majd összefoglaló beszámolót adott az elmúlt esztendőről. Az elterjedt híresztelések alapján, amelyek szerint a Társaság megalakulása óta nagyobb a széjjel-húzás az operatőrök között, felveti a kérdést: van-e értelme a Társaság rendszeres összejövetelének? A megjelentek egyhangúlag igennel válaszoltak a feltejt kérdésre.

Jelentésének további során elmondotta Somkúti István, hogy annakidején azért tartották szükségesnek a Társaság megalakítását, hogy kari érdekeiket egyesült erővel tudják megvédeni, hogy kulturális működést fejtsenek ki és hogy a Kamara munkájában szaktaná-

csaikkal vehessenek részt. Ismertette ezután annak a számos beadványnak a célját, amelyeket a Kamarához nyújtott be a Társaság és általában kiterjesztet arra a hasznos munkára, amit a Társaság rövid egy év alatt kifejtett tagjai érdekében. A Társaság célját a jövőben is a régi elvek alapján jelölte meg, amikor kijelentette, hogy bajtársias figyelemmel, egymás iránt tántoríthatatlan összetartással és szeretettel, megbecsüléssel fogjanak kezét egymással az operatőrök, hogy a magyar filmek kulturális és művészi értékét munkájukkal magasabbra emelhessek.

Somkúti István végül szólt a Filmkamaráról, amely minden magyar filmes álma volt, amelytől végre rendet várt az idegen eszmekörben élők által irányított magyar filmszakma. Szerinte, sajnos a Kamara alapjai nem úgy voltak lerakva, mint ahogyan azt a tárgyilagossá és bölcs belátás megkívánta volna. Az operatőröket például kihagyták a Kamara vezetőségéből. Ezért kellett összefogniuk az operatőröknek és ezért tartották szükségesnek megalakítani a Magyar Filmoperatőrök Társaságát, amely többek között szakelőadókat tart, mert ezzel is adós az operatőröknek a Kamara. A Társaság nem játszik al-Kamarát. A Társaság a Kamara egyik szakcsoportja, amely a fennálló kamarai szabályokat és törvényeket magára nézve kötelezőnek ismeri el, de ugyanakkor azoknak tiszteletben tartását mástól is megköveteli. A különben nagyrabecsült színművészet teljesen különálló terület. A színészet nem dönthet a filmművészet sorsa felett, mint ahogy a filmes sem szólhat a színművészet problémáiba. Sajnos, a Kamara vezetőségében operatőr, minden meggyőzni akarás ellenére, ma sem foglal helyet, minthogy a filmcenzurabizottságban is operatőr helyett csupán műkedvelő ül.

A kényszer nélküli szabad operatőr-választásról beszélt továbbá Somkúti István, majd arról, hogy a Kamara hivatalos lapja ne foglalkozzék műkedvelők (amatőrfilmek) ügyeivel. Befeje-

zöl az illetékesekhez küdte reményeit, mondván, hogy szívleljék meg az operatörök kívánságait és orvosolják bajukat. A filmoperatörök nyugodtan és türelemmel vártak mostanáig. Ha az elmúlt esztendő nem is hozta meg számukra azt az eredményt, amit reméltek, mégis erősen bíznak abban, hogy az 1940-es évben teljesülni fognak jogos kívánságaik. Remélik, hogy a kamarai alaprendeletet módosító bizottságban ezentül kipróbált filmszakemberek is helyet kapnak, nehogy a mult hibái megismétlődhessenek. Tagadhatatlan, hogy a Kamarában fonák hejzot állott elő, amiért a választmány nem akarta a felelősséget tovább vállalni s ezért lemondott. Végül felkérte Bánky Viktor megjelent volt kamarai választmányi tagot, hogy tájékoztassa bővebben az operatöröket a lemondás okáról.

Somkúti István nagy tapsai fogaott ünnepi beszéde után Bánky Viktor eleget tett a felkérésnek és vázolta a választmányi tagok lemondásának okait. Az alábbiakban hűen ismertetjük Bánky Viktor előadását azzal a megjegyzéssel, hogy a Kamara álláspontját lapunk muítheti és mai vezetöcikkében ismertettük.

Bánky Viktor azzal kezdte, hogy anakidején a cutterek voltak az elsők, akik megalakítottak egy tarsaságot a szakmai rend megteremtése céljából. Rend és rendszer nélkül nem képzelhető el a szakma élete. A régi Filmegyesület, a filmösszeállítók tarsaságának célkitűzéseiből táplálkozva, megpróbálta a szakmai rendet megvalósítani. Amikor a Filmkamara megalakult és a tagok többsége a választmányba delegálta a most lemondott választmányi tagokat, azok nem tudtak eltekinteni azoktól az elvektől, amelyek öket a multban vezérelték. Rögtön tisztában voltak azzal, hogy a Kamara konstrukciója nem megfelelő. A Kamarában ugyanis minden szakmai ágnak képviselve kellene lennie. Erre nézve azonban csak ígéretet kaptak, ami mindig késett. Mégis megkíséreltek minden lehetöt, hogy a szakma minden ága meghallgattassék az öt érintö ügyekben. A tagfelvételi bizottságban például, mondhatni, minden szakmai ág képviselve volt. Sajnos, a Kamara feljavíteli fóruma sokszor kontraktarozta a választmány működését tagfelvételi és átminösítési esetekben. A választmánynak az volt a célja, hogy ezt a szakmát ne tegyék tönkre a kísérletezők, hanem csupán képzett, gyakorlott szakemberek találjanak benne helyet. A Kamara eleinte állást foglalt a tröszt ellen, mert a tröszt díjazása nem az egyénnek, hanem a szakma összességének kárát jelenti. Memorandumban kérte a választmány az illetékes hatóságokat, hogy a jövőben akadályoztasék meg minden trösztösítési szándék. Ma sem tudni, mi lett a beadvány sorsa. A tröszt ma is élénken jelen van és beleszól a szakma életébe.

A Nemzeti Filmbizottság megalakulásáról szólva, megállapította Bánky Viktor, hogy nem a Kamara keretein belül, hanem kívüli alakult meg, pedig csak ez az utóbbi volt elképzelhető. A Kamarának feltétlenül helyet kellett volna kapnia a Nemzeti Filmbizottságban. Ebben az ügyben is beadványt intéztek illetékes helyre, de az eredményről ma sem tudni semmit se. Ismertette azokat a gyártási eseteket, amelyek épben ebből a visszás helyzetből adódtak.

Általában nincs meg az összhang a Kamara és az illetékes hatósági tényezök intézkedései között.

Bánky Viktor a továbbiakban szölt azokról a kamarai elnöki intézkedésekről, amelyek tagfelvételi és átminösítési esetek kapcsán egyszerűen elviselhetetlenné tették a választmány további működését. A választmánynak kötelessége volt a zsidótörvényeket vegrehozni minden szimpátia vagy antipátia nélkül, azonban itt érték a legnagyobb meglepetések. A filmkamarai titkár működését érintve rámutatott arra, hogy annak nem az elnökség, hanem a választmány részére lett volna kötelessége dolgozni. A Kamara keresztény tagjainak érdekei nem voltak méltó módon képviselve. A Kamara elnöksége bizonyos esetekben meg tudott szüntetni olyan intézkedéseket, amelyek valakinek nem konveniáltak, más esetekben pedig még csak meg se kísérelt cselekedni. Végül elérkezett a választmány oda, hogy levonja ezeknek az eseteknek a következményeit és lemondjon. A választmány ugyanis komolyan vette a Kamara alaprendeletében a magyar nemzeti filmgyártásra vonatkozó intézkedéseket. A gyártás nivójának emelését, erkölcsi tisztaságát és azölött való örködését tüzte ki célul és minden kérdést ebből a szempontból vizsgált meg. A Kamara felettes hatóságának leavatkozása a Kamara életébe és mű-

ködésébe egyenesen sértö volt a választmányra nézve, ezért a sürgös kérdések tisztázása céljából rendkívüli ülés összehívását kérte a választmány december 29-ére, amikor lemondott tisztaségéről, mert nyilvánvaló volt, hogy a Kamara felettes hatósága nem ért egyet a választmánnyal. Jöjjön egy új választmány, dolgozzanak mások, hiszen a szakma minden tagjának azonos érdekei vannak és a Kamara alaprendeletében lefektetett elvek mindenkire vonatkoznak.

Bánky Viktor végül ismertette azokat az elveket, amelyek alapján a reorganizált új Filmkamarának fel kell épülnie, amelyben azonban nem bízik teljességgel és ezért a régi, felosztott Nemzeti Filmegyesület mintájára alapítandó szakmai testület létesítésének gondolatát veti fel. A jövő Filmkamarájának élére olyan független szakembert kellene állítani, akit a Kamara megfizet munkájáért.

A nagy érdeklődéssel hallgatott beszéd után Karbán József mondott köszönetet Somkúti Istvánnak azért, hogy egy éven át olyan lankadatlan szorgalommal, hozzáértéssel, önzetlenül és eredményesen működött a Magyar Filmoperatörök Tarsasága élén és ugyanakkor a Kamarában is hatliatosan képviselte kartársai érdekeit. További sikereket kíván Somkúti István működéséhez.

Hosszantartó taps követte Karbán József rövid üdvözlését, amellyel Somkúti Istvánnak, a Magyar Filmoperatörök Tarsasága vezetőjének egyéves, valóban eredményes munkásságát megköszönte.

Kovács Gusztáv honorálta Bánky Viktornak a Kamara belső ügyeire vonatkozó felvilágosítását. A régi szakemberek nem is vártak mást, mint a mai eredményt. Szerinte a Kamara már a megalakulásakor súlyos hibákat követett el, mert a választásnak bizonyos politikai színezete volt, ahelyett, hogy régi szakemberek kerültek volna a Kamara választmányába. A színészeknek és filmeseknek egy Kamarába történt egyesítése alapvetö laba volt. A két foglalkozási ág teijezen külön karakterü, tehát nem sorozható egy fedél alá per Kamara. Felveti a filmipartestület létesítésének ötletet, abból kiindulva, hogy a filmszakmában működök elsősorban és főleg technikai munkáit végeznek, még az úgynevezett irodalmi és művészeti részben dolgozók is.

Bánky Viktor reflektált Kovács Gusztáv ama megállapítására, hogy a kamarai választások anakidején bizonyos politikai színezet mellett folytak. Beismeri, hogy így volt, de nem szabad elfelejteni, hogy a zsidótörvény, amely létrehozta a Kamarát, politika szülte. Az első idök után azonban nem foglalkozott politikával a választmány, mert a problémák közösek voltak. Végül oda konkludált, hogy a Kamarának szakmai érdekképviselletté is át kell alakulnia és felveti a zártszám kérdését az egyes szakmai alcsoportokban, nehogy szakmai proletárizmus képzödjék.

Tasnády Árpád és Pavlovics Mihály hozzászólása után Karbán József ismertette szakszerűen az elmúlt esztendő filmtécnikai újításait, melyek rövidesen bevonulnak a szakma életébe.

A késö éjjeli órákban ért véget a Magyar Filmoperatörök Tarsaságának jubiláris összejövetele.

(v. d.)

Szerkeszti:

VÁCZI DEZSÖ

(VIII. Üllöi-út 42. Telefon: 133-389)

Megjelenik január havában

ÚJ FILMEK

Bercsényi huszárok

Írta: Zalabéri János
Filmre írta: Orbók Attila
Zene: Szlatinay Sándor
Rendezte: Szlatinay Sándor
Munkatársak: Sipos László, Ferjentsik Ottó, Zeéry Géza

Főszereplők: Csontos Gyula, Makay Margit, Szelezky Zita, Szilassy László, Mihályfi Béla, Vaszary Piri, Fáy Béla, Hidvéghy Valéria, Kőkényi Ilona, Adorján Éva, Pethes Ferenc, Tímár Kató, Csermely Bella, Latabár Árpád

Gyár: MFI

Produkción: Erdélyi dr., Z. Horváth

Kép: Icsey Rezső

Hang: Kereszti Ervin

Összeállította: Katonka László

Díszlet: Básthy István

Ruhák: Langermann-Nágay

Hossza: 2226 méter

Cenzura: aluli

Kölcsönző: Kárpát

Bemutatta: Omnia, Atrium, január 4.

Az egykor mulatozásairól meggyeszte hires Bagodi Gábor, a Bercsényi-huszárok volt kapitánya, húsz év óta magányosan él nádasdi kastélyában. Mióta egy többnapos mulatás miatt a felesége kislányával elhagyta, emberkerülő lett. A nádasdi kastély nyugalalmát váratlan esemény zavarja meg. Bagodi Gábor egykori ezrede nyári gyakorlatra érkezik a környékre, a tiszteket természetesen a kastélyba szállásolják. A tisztek között van az ezred parancsnoka, Széplaki ezredes, Bagodi egykori katonatársa és Kövess Péter főhadnagy, az európai hírű úrlovas. A tisztek megjelenése Bagodiban újra feleleveníti a régi szép idők emlékét. Széplaki ezredes rábeszélésére Bagodi még azt is megígéri, hogy az őszi úrlovasversenyekre Pestre látogat. Bagodi Pesten, a lovasclub estélyén megismerkedik a versenyzőkkel, köztük a fiatal Leichenstein Eva bárónóval, akit Kövess főhadnagy egyetlen esélyes riválisának tartanak. Bagodi atyai szeretettel foglalkozik a fiatal leánnyal és nem is sejti, hogy az az ő édes gyermeke. Kövess főhadnagy szerelemre gyullad szép riválisa iránt. Évát ugyanis az anyja, első

názasságában csalódva, őva infette a házartisztától és Kövess szavait majdnem előre bementa. Éva nem hisz Kövessnek, azt hiszi, csak játszik vele. Péter viszont a leányt gondolja azért szívtelen, kacér teremtesnek. Az izgalommal várt versenyen Éva, amikor már majdnem biztos a győzelmében, az egyik akadályon felbukik. A szanatóriumban, ahová beviszik, derül ki, hogy Bagodi Éva apja. Szerencsére Éva nem sérült meg súlyosan, de mindent elkövet, hogy eovábbra is a szanatóriumban maradjon, mert anyja vissza akarja vinni Bécsbe. Éva, amikor látja, hogy másképen a szüleit nem tudja újra összehozni, leszökik apjához a vidéki kastélyba. Kövess Péter Éva után siet Nádasra, ahová özv. Leichensteinné is megérkezik. A váratlan találkozából azután négy ember boldogsága születik meg.

Dal a szabadságról

(Let Freedom Ring)

Írta: Ben Hecht

Rendezte: Jack Conway

Főszereplők: Nelson Eddy, Virginia Bruce, Victor McLaglen, Edward Arnold, Lionel Barrymore

Gyártotta: Metro

Beszél: angolul

Magyar szöveg: Radó István

Hossza: 2394 méter

Cenzura: aluli

Kölcsönző: Metro

Bemutatta: Radius, december 30.

A XIX. század első felében, Jim Knox newyorki vállalkozó elhatározta, hogy vasutat épít az Egyesült Államok nyugati részébe. Jim Knox kárlehetetlen pénzember, aki a vasút mellett levő földek és felkek értékeléséből akar hasznot húzni. Aki nem hajlandó potom pénzért átengedni a földjét, annak házat felgyújtatja. Clover City lakosait is rettegésben tartja Jim Knox mindenre elszánt bandája és az embereknek egyetlen reményük az, hogy rövidesen hazaérkezik tanulmányútról Steve Logan, akit mindenki bátor, nyílt és szabadságszerető fiatalembernek ismer. Neki sem várja haza nagyobb szeretettel Stevet, mint Maggie, akit Jim Knox eddig hiába igyekezett megkörnyékezni. Steve éppen jókor érkezik, hogy megakadályozza Knox egyik emberét abban, hogy felgyújtja apja házat. Steve rögtön átlatja a helyzetet, de azt is tudja, hogy a hatalmas és gazdag Jim Knoxnál erőszakkal semmire sem menne. Be kell férköznie bizalmába és ha erővel nem tudja legyőzni, legyőzi ésszel. Szülei és barátai nagy csalódással látják, hogy Steve keresi az ellenség barátságát és mindenben a kedvében jár. Még Maggie is elhidegült tőle, de Steve nem meri őt sem beavatni terveibe. Steve elrabolja a városka egyetlen újságjának a nyomdáját és a hegyek között, egy barlangban újra fejjel állítja. Újságot szerkeszt, amelyben leleplezi Jim Knox üzelmét. Ezt az újságot titkos utakon becsempészi a város minden lakójához és valóságos lázba hozza az embereket. „Darázs” álnéven írja cikkeket és még Maggie sem sejti, hogy Steve, akit már gyűlölni kezd és a „Darázs”, aki csodál, ugyanaz a személy. Jim Knox parancsot ad az embereinek, hogy kézre kell keríteni a Darázst. Steve úgy tesz, mintha maga is részt venne az üldözésben. Maggie ezen annyira felháborodik, hogy Steve jelenlétében kijelenti Jim Knoxnak, hogy a felesége lesz. Steve végül is mindent elmond apjának és Maggie-nek. Maggie boldogsága határtalan és

jobb szereti Stevet, mint valaha. Ezen az estén Jim Knox emberei körülveszik Tom Logan házat, mert úgy értesültek, hogy a „Darázs” is ott lesz. Steve elmenekül, de Jim Knox emberei súlyosan megsebesítik az apját, majd elhurcolják és kényszeríteni akarják, hogy árulja el a „Darázs” kilétét. Maggie viszi meg a hírt Stevenek a hegyekbe. Steve a városba vágat és az összegyűlt emberek előtt leleplezi magát. Lelkes szavakkal hívja fel az embereket, hogy harcoljanak az igazságért és a függetlenségükért. Jim Knox látja, hogy az emberek felett már nincs hatalma, gyáván megfutamodik és örökre eltűnik Clover Cityből. Maggie pedig büszkén és boldogan lesz Steve felesége.

A Metro kellemes újévi ajándékkal kedveskedett. A film méltán sorakozik a gyár régi, nagy sikerei mellé. A múlt század Amerikájába vezet vissza a darab, a vasútépítések korába. Láttunk filmet, melyben a kultúra úttörőjeként szerepelnek a vasúti vállalkozók, most látjuk az érem másik oldalát is. A mese színes, izgalmas, romantikus. Nelson Eddy ismét meghódította a közönséget. A Radius közönsége a megérdemelt lelkes fogadtatásban részesítette a Metro legújabb nagy slágerét.

Juarez

(Viva Mexico)

Írta: Franz Werfel

Rendezte: William Dieterle

Zene: Erich Wolfgang Korngold

Főszereplők: Paul Muni, Bette Davis,

Brian Aherne

Gyártotta: Warner

Beszél: angolul

Magyar szöveg: Pacséry László

Hossza: 2850 méter

Cenzura: aluli

Kölcsönző: Warner

Szakebemutató: Fórum, január 3.

III. Napoleon megbízására Miksa főherceg elfogadja a mexikói koronát és fiatal feleségével, Sarolta belga királyleánnyal megérkezik Vera-Cruzba. A császár uralmát francia katonaság biztosítja, mert a mexikói hadsereg egy része átpártolt a felkelőkhöz, akik Juarez vezetésével alatt tiltakoztak az ellen, hogy idegenből jött uralkodójuk legyen. Miksa alkotmányosan gondolkodik és boldoggá szeretné tenni a mexikókat. A két ember célja ugyanaz, csak eszközeik különböznek. És itt ütközik össze Miksa és Juarez. Az Amerikai Egyesült Államok Juarez pártján van és nehogy ebből komplikációk származzanak, III. Napoleon visszarendeli katonáit. A császár megpróbálja a lehetetlent, az elfogott Diaz tábornokot szabadon bocsátja, felkínálja Juareznek a miniszterelnökséget, hogy a mind nagyobb méreteket öltő felkelést leszerelje: minden hiába. Tanácsadói elpártolnak tőle, egyesek átszöknek Juarez táborába. Sarolta meg akarja menteni a trón becsületét. Párisba siet, hogy Napoleon segítségét kérje. De a francia császár frontot változtat. Amíg politikai céljainak megfelelő az, hogy Miksa uralkodjék Mexikóban, támogatta őt. Most azonban az érdek más, cserbenhagyja őt. A boldogtalan Sarolta idegeit felmorzsolják a tragikus események előrevetett árnyai, félti szerelmes férjének életét, összeomlik testben-lelékben. Ezalatt Mexikóban Miksa megmaradt katonáival utolsó döntő ü-

Az OBJECTIV FILM

jelent:

CSAPDA

Chevallier, Stroheim,
Marie Dea, Renoir

3-k hétre prolongálta DÉCSI

2-ik hét ATRIUM

közét vívja Juarezzal. Elveszti a csatát, fogságba kerül. Hadbírótság ítélkezik felette. Juarez látja ugyan, hogy nagy ellenfele becsületes, igaz ember, de a politika nem szentimentális. Miksának el kell tűnnie, hogy Juarez bevégezhesse a feladatot, amelyet vállalt. A szerencsétlen császárt halálra ítélik és kivégzik. Juarez elmegy a császár ravatalához és a szive mélyében megilletődve bocsánatot kér a halottól.

A Warner idei óriásfilmjéről szóló előzetes hírek nem túloztak. A mexikói császártragédiát feldolgozó film valóban grandiózus. A két nagy ellenfelet: Juarezt és Miksát eszményítve állítja be. A két nagy ember alakítója: Paul Muni és Brian Aherne, megérdemlik a legnagyobb elismerést. Paul Muni a hangosfilmnek egyik legzenésibb művésze. Nagy szerepét a lehető lekevesebb beszéddel oltja meg. Bette Davisnak kisebb szerepe volt, de néhány jelenetében felejtethetetlen. A film rendezése kiállításra is pazar. Kísérőzenéje a „La Paloma” vízzátérő motívumaival szintén emeli a hatást. A Juarez minden tekintetben nagy film.

Az üldözött

(They Made Me a Criminal)

Írta: Sig Herzig

Rendezte: Busby Berkeley

Zene: Max Steiner

Főszereplők: John Garfield, Claude Rains, Ann Sheridan

Gyártotta: Warner

Beszél: angolul

Magyar szöveg: Pacséry László

Hossza: 2850 méter

Cenzura: aluli

Kölcsönző: Warner

Szabemutató: Forum, január 3.

Johnnie Bradfield elnyeri a könnyűsúlyú ökölvívás világbajnokságát és nagy lakzít rendez az örömére. A mulatság végén, amikor Johnnie már alaposan felöntött a garatra, egy újságíró azzal fenyegeti meg, hogy leleplezi reklámtrükkjeit. Johnnie hatalmas öklével az újságíró felé sújt, de megtántorodik és elesik anélkül, hogy az újságírót eltalálta volna. Wood doktor, Johnnie menedzsere beleavatkozik a verkedésbe és egy pezsgősüveggel fejbévágja a hírlapírót, aki holtan elterül. Johnnie ezt már nem látja, mert részeg fővel elaludt a padlón, amikor elesett. Wood magához veszi Johnnie karkötő-óráját és elmenekül. A rendőrség azt hiszi, hogy Johnnie ütötte le az újságírót és rádión körözti a gyanúsítottat. Wood doktort menekülés közben autószerencsétlenség éri, a kocsit kigyullad és mindketten elégnnek benne. A menedzser karján megtalálják Johnnie óráját és ezért azt hiszik, hogy a bokszoló-bajnok esett áldozatul a balesetnek. Amikor Johnnie részegségé-

ből felocsudik, nem mer jelentkezni a rendőrségen. A bokszoló-bajnok elbűjdosik és teljesen lerongyolódva egy datolya-telepre vetődik, ahol megszeretik és letelepszik. A telepen a newyorki javítóintézetből kihelyezett fiúk dolgoznak és egy leány, Peggy, akibe Johnnie beleszeret, de nem meri megkérni a kezét, mert retteg a rendőrségtől. Phelan, egy agyafúrt detektív valóban ki is nyomozza, hogy az autóban nem Johnnie égett el, de meggyőződik Johnnie ártatlanságáról, és gyedül tér vissza New-Yorkba.

Végig leköti az érdeklődést a Warner új detektívfilmje. Nem is a kitaposott utakon jár. Az izgalmakat fokozza egy pompás boxmérkőzés. John Garfield szimpatikus volt az ártatlanul üldözött boxbajnok szerepében. A szabemutató közönségének tetszett a film.

Vihar Ázsia felett

(Tempête sur l'Asie)

Rendezte: Richard Oswald

Főszereplők: Conrad Veidt, Sessue

Hayakawa

Gyártotta: Rio

Beszél: franciául

Magyar szöveg: Karla Béla

Hossza: 2473 méter

Cenzura: aluli

Kölcsönző: Csepreghy

Bemutatta: City, január 4.

Monte Carlo egy szegényes szállójában él Eric Keith, barátja Susanne társaságában. Keith bizonytalan származású kalandor. Expedíciót akar szervezni zsia egy sarkába, mely földről tudja, hogy gazdag természeti kincsekben. Keith előkelő szállóba költözik és hirdetések teszt közzé, melyekben jelentkezésre hívja fel mindazon embereket, akik nem riadnak vissza sem a veszélytől, sem a kalandtól s állást ígér nekik. Egy napon végre kellőképpen felszerelve, útnak indul a hajó Ázsia felé. Hosszú és mozgalmas az átkelés a tengeren. Egész úton csak egy ember meri akaratát szembehelyezni Keith-ével, s ez Leclerc, az orvos. Keith zsarnok, aki nagyzási hőbortban szenved és a lakosságot kínzóeszközök alkalmazásával tartja állandó riadalomban. Murphy által, aki valóságos jobbkeze lett, adja ki kezvetlen utasításait palotájából, melyet építettett. A dolgok ilyen menete felháborítja Ling herceget, a mongolok vezérét s elmegy Keith-hoz, kérve őt, hogy tanúsítson több emberségséget honfitársaival szemben. Keith azonban elfoghatja és szolgájává teszi. Leclerc szintén elítéli Keith viselkedését és hű segítőtársát talál Susanne-ban, akit lasan meghódított a fiatal orvos tiszta jelleme és beleszeret. Leclerc maga is szerelemre gyullad iránta. Keith fel-

háborodik, midőn látja, hogy az orvos bátor magatartásával és emberiségével megnyerte a benszülőttek ragaszkodását, s haragszik, hogy nyíltan elítéli az ő tetteit. De még csak akkor tombol igazán a dühtől, midőn ráadásul rájön, hogy Susanne szívében mi játszódik le. Börtönbe zárhatja az orvost, s hogy kézzelfogható jelét adja hatalmának a mongolok szemében, valami ürügy címén elrendeli Ling herceg nyilvános megveszszőtését. Ez meg is történik s a parancs végrehajtója oly szörnyű titeket mér a hercegre, hogy mindenki azt hiszi, meghalt és élettelen testét cipelik felesége, Sho hercegnő elé. De ez önfeláldozó ápolással megmenti férjét az életnek. Ez a csodaszép esemény végre erőt ad a forradalomra. Zendülés van Keith palotájában is. Keithet egy revolverlövés halálra sebzti. Most, mikor érzi, hogy min-dennek vége, azt akarja, hogy Susanne lelkében ne maradjon rossz emlék róla és a többieknek is meg akarja mutatni, hogy kalandor lelke nem nélkülözi az emberi nagyságot, nemes tette szánja el magát. Tudja, hogy Ling megígérte az orvosnak és mindazoknak, akik ember-ségesen viselkedtek velük, hogy megkíméli őket, ha Keith önként feláldozza értük az életét. Botladozva, vértől borítottan, fátyolos szemekkel megparancsolja, hogy nyírással meg palotája kapuit, melyek előtt a mongolok örvengő hatalmas tömege vesztegel. S akkor végső erőfeszítéssel Ling herceg elé veti magát s s alárendeli testét a halálos végzetnek. Ling, Leclerc és hűséges bajtársai összehoznak és a pusztulás helyén elkezdik az újjáépítést Ázsia földjének e kis sarkában, melyet egy ember végzetes gonoszsága s nagyravágyó örülete romlásba vitt.

Francia film Conrad Veidt-tel a főszerepben. Sajnos, inkább regény, mint film, mert olyan elvont témát tárgyal, amivel az epikai irodalom és nem a vizuális film szokott foglalkozni. Mindenesetre érdekes módon mutatja be a film a hatalmi téboly lélektanát.

Texas

Gyártotta: Republic

Beszél: angolul

Magyar szöveg: Pásztor Béla

Kölcsönző: Hirsch és Tsuk

Szabemutató: Décsi, december 29.

I. rész: Az álarcos lovas

Hossza: 3168 méter

Cenzura: aluli

II. rész: A számuldó fantom

Hossza: 2988 méter

Cenzura: aluli

Mikor vége lett az Észak-Dél háborúnak Amerikában, a csapatok nem tértek haza mindjárt, hanem további kalandokat kerestek. Texas államban egy ilyen összeverődött csapat arra szövetkezett, hogy megsarcolja a népet, Washingtonból kiküldték Jeffries ezredet, hogy teremtsen rendet. Az ezredet egy bandita megölte és saját magát adta ki Jeffriesnek. Bandájával rettegésben tartotta egész Texast. A népet adóbeszedés címén szípolozta. Ranger kapitány kis csapatot toborzott, hogy felfegyverze Jeffries ellen a harcot, de az túlerővel elsöpörte a kis csapatot. Csak egy ember maradt életben, aki bosszút esküdt. Nemsokára feltűnik a környéken egy álarcos lovas. Mindenütt ott van, ahol segíteni kell. Őt kipróbált barátja és Ton-

Premiermozik műsora:

ATRIUM
CASINO
CITY
CORSO
DÉCSI
FORUM
OMNIA
RADIUS
ROYAL APOLLO
SCALA
ANIA

Bercsényi-huszárok
Babaménország
Vihar Ázsia felett
Trópusi mámor
Csapda
Halálos tavasz
Bercsényi-huszárok
Dal a szabadságról
Tarzan és fia
A négy toll
Házasság kizárva

jan. 4-től
jan. 4-től
jan. 4-től
jan. 8-tól
dec 21-től
dec 21-től
jan. 4-től
dec. 30-tól
dec 21-től
dec. 14-től
jan. 8-tól

Kárpát
Kormos
Csepreghy
Mero
Objecliv
Pegazus
Kárpát
Metro
Metro
Mozgóképz.
UFA

to, az indián segítik az álarcost. Washingtonban bizonytalan híreket hallanak Texasból, elküldenek egy Blanchard nevű főmegbízottat Jeffries ellenőrzésére. Blanchard leányával, Joannel érkezik Texasba, de Jeffries őt is elfogja. Joan az Álarcos Lovas segítségét kéri. Egyszer maga megy az Álarcos értesítésére, Jeffries emberei csapdát állítanak neki, az Álarcos az utolsó pillanatban menti meg. Texas tisztességes népe egy erődbe menekül, melyet Jeffries emberei körül fognak, hogy felrobbantsák. Az Álarcos azonban itt is keresztülhúzza számításait. Jeffries öröklődései egyre-másra hiúsulnak meg. Az Álarcos ugyan elveszti egymásután öt barátját, de egyik sem adja olcsón életét. Mindegyik halálához egy-egy ragyogó hőstett fűződik, míg végül is Jeffries és társai elpusztulnak és Texas megmenekül minden galádságtól. Az Álarcos Lovas is leleplezi magát Joan előtt és megígéri Blanchardnak, hogy bármikor szüksége van rá Texasnak, ő ott lesz, ahol baj van. Sok helyen van még elvégzendő munkája, mert még sok Jeffries-szerű gazember van a világon . . .

*

A régi Amerika törvénytől állapota mutatja be ez a tipikus cowboy-film. Nem hiányoznak benne mindazok a rekvizitumok, amelyek hatásadászói az ilyen jellegű amerikai filmeknek. Tehát kapunk lövöldözést, gyilkosságot, robbanást, merész lovaglásokat, új Silver Kinget. Vannak benne jó emberek, rossz emberek. A szerelem se hiányzik. Végül a jó és az igazság győzelmeskedik, mint ahogy ez a cowboyfilmekben történni szokott. Egyébként sem nagyon különbözik a hasonló műfajú daraboktól.

SZAKIRODALOM

SZÜCS ADÁM:

„AZ IGAZI FILMMŰVÉSZETRŐL”

(Hajnal-nyomda, Budapest, 1939.)

„Ez a könyv a közönségnek készült. Ebben különbözik az eddiektől, amelyek csak szakember érthetett meg szakmai gyakorlat közben. Célja az iránytadó és tanító bírálat helyett — ami a bírálók hivatása, — bepillantást adni az igazi filmművészet kérdéseibe.” — Többek között ezeket írja a szerző könyve előszavában. És ez a pár mondat megvilágítja a könyv egész gondolatmenetét: elmélkedés a filmművészet problémáiról. A film őszinte és józan szeretete sugárzik a könyv minden sorából. Minden egyes elméleti és gyakorlati kérdéssel van néhány elmélyült, találo mondatta, példája, melyekkel helyes megvilágításban boncolja a felvetett problémát. Helyes érzéssel találta meg azt a hangot, ami nélkül a filmművészetről haszontalan szövegszerűs minden mondat, bármilyen jószándék vezet is a tollat.

Rövid elméleti alapvetés után a filmművészet esztétikájának elvi kérdéseivel foglalkozik a szerző, majd az általános filmesztétikai elvek kivetítése képer rátér a képszerűséggel kapcsolatos gyakorlati és elméleti összefüggésekre. Nem teljes az előadott anyag, de, amit kapunk, az értelmezésben és alkalmazásban egyaránt helytálló. Az utolsó két fejezet a hangosság és a

színészi alakítás legfontosabb kérdéseit tárja elé.

Külön érdekessége, sőt értéke a könyvnek, hogy minden egyes problémakör megoldásánál tekintettel van a szerző a közönség sajátos látásmódjára. Leszáll az elméleti filmesztétika magas, slatairól és a közönség szempontjából kézzelfoghatóbb példákkal való szemléltetést választja. Dicséretére legyen mondván a szerzőnek, nagyon helyesen látja a filmművészet és a közönség közötti kapcsolatot, így hát nem csodálkozhatunk azon, hogy tudott írni a filmről a közönségnek. Pedig az előszóban azt írja, hogy a filmművészetről csak hozzávetőleges biztonsággal lehet írni. Mi erre csak azt válaszoljuk, hogy épen a szerző igazolja a mi sokat hangoztatott véleményünket: a filmművészetéről olyan könnyű, vagy, ha úgy tetszik, nehéz írni, mint akárme-lyik más művészetéről. Kellő érzékkel és helyes megfogással minden művészet elméletének útvesztője feltalálható.

A könyv teljesen megfelelt annak a reménynek, mellyel azt az előző célkitűzése után olvasni kezdtük. Érdekes, okos munka, élvezetes olvasmány, különösen az érdeklődő nagyközönségnek. Ez azonban egyáltalán nem azt jelenti, hogy műkedvelői munka, mert filmszakemberek is sok értékes, tanulságos részt találhatnak benne, és ezek a részek komoly, elmélyült filmesztétikai tanulmányok eredményei. Reméljük, hogy a szerző legközelebbi könyvében még szélesebb alapokról indul és még szilárdabban kiépíti az elméleti esztétizálás nélkülözhetetlen feltételét, a gyakorlati filmélet tényein alapuló gyakorlati filmesztétikát.

D. J.

**Csupa izgalom,
csupa humor**

a Warner idei bűnügyi filmje

Az üldözött

(The Made Me a Criminal)

John Garfield, Ann Sheridan

és a „Dead End” Kids

Premier Plan

LAJTOS ELEMÉR

Pontosán 17 évvel ezelőtt került a szakmába, mint a Corvin filmszínház titkára. 1924-ben már igazgatóvá lépett elő ugyanott és csak 1931-ben került el onnan a mai Scala filmszínházba, amikor az Ufa vette át a Corvint. 1935-ben résztvett a mai Atrium filmpalota alapításában és azóta igazgatja Budának ezt a modern filmszínházát, amelynek nemcsak Pestről, de külföldről is esodájára járnak. A mozivezetés mellett filmgyártói multja is van. Az emlékezetes sikerű „Filléres gyors” és a „Vica, a vadevezős” című nyári filmszkeccset produkálta. A szakmai egyesületi élet tevékeny résztvevője mint választmányi tag, majd újabban mint háznagy. A paritásos tilalmi bizottság legelfogulatlanabb bírója volt. A filmcenzúra-bizottságnak egy cikluson át már tagja volt és éppen a napokban választották meg újra háromévi megbizatással. Tagja a járulékkivétő és a Magyar Híradó kölcsöndíjmegállapító bizottságának. Rajongója a magyar filmnek és két év alatt 41 magyar filmet játszott az Atriumban. Követésre méltó példa! Egyebekben a Ludovikát végezte, a világháborúban számos kitüntetést kapott, megsebesült, orosz fogoly volt három évig, majd megszökött, de nem egyedül (a mai feleségével). 1921-ben nyugdíjba vonult mint százados. 1938-ban nyugdíjállományú őrnaggyá nevezték ki. Egyszerű, csendesen dolgozó ember. Nem dohányzik, nem iszik. Egyetlen szenvedélye van csupán: a galopsport, ami családi tradíció alapul. Nyáron, amikor a mozi gyengén megy, a zöld gyep mellett rekompenzálja magát...

HIRADÓK

MAGYAR VILÁGHÍRADÓ

M. F. I. 828.

1. Karácsonyi szentmise a Maginot-erődben. (Pathé Cinéma)
2. Német utászok javítták a Saar hidját. (Ufatonwoche)
3. Német felderítő francia terület felett. (Ufatonwoche)
4. Az orosz bombák pusztítása Viipuriban. (Suomi Filmi)
5. Magyar-olasz tornászverseny Milánóban. (Luce)
6. Hajók a zajló Duna jégtáblái között. (M. F. I. — Kerti)
7. A térképészeti kiállítás megnyitása. (M. F. I. — Zsabka, Marton)
8. 3000 kislakást épít a székesfőváros. (M. F. I. — Kiss E.)
9. Magyar-olasz vízpolómérkőzés 3:1. (M. F. I. — Kerti)
10. A miniszterelnök újévi rádiószózata. (M. F. I. — Zsabka, Marton)

UFA VILÁGHÍRADÓ

15. sz. 1939.

1. Árvíz Magyarországon.
2. Újszerű kísérletek hajótörtek mentésére.
3. Legelőváltás járatlan szorosokon keresztül.
4. Mikulás-ünnep a Protoktorátusban.
5. Temperamentumos rumba.
6. Birkózás amerikai stílusban.
7. Pausin testvérek a jégen.
8. „Asszony és anya” kiállítás Berlinben.
9. Német acélcső-kivétel.
10. A finn—orosz konfliktus.
11. A japán nagykövet a német államfőnél.
12. Japán csapatok partraszállása Dél-Kínában.
13. Felderítő repülések a Maginot-vonal felett.
14. Vidám téli-soprt a karácsonyi ünnepek alatt.

FOX HANGOS HÍRADÓ

XIV. évf. 1. sz.

1. Lebrun elnök vendégül látja a párisi iskolák legjobb tanulóit.
2. A belga vizek védelme.
3. California: A világ leggyorsabb repülőgépe.
4. A spanyol kormány gondoskodik az újszülöttekről.
5. Versailles: A windsori hercegné karácsonyi csomagokat készít a katonáknak.
6. Románia: Károly király az új katonai akadémia felavatásán.
7. Karácsony a majmokban.
8. Finn-orosz konfliktus.
9. Az olasz királyi pár látogatása a pápánál.
10. 7 és 1/2-es francia útegek.
11. Az angol front mögött.
12. Háborús mise a Maginot-vonalon.

ÜGYES MÁSODGÉPESZT

keres FLÓRA MÖZGO, KISPEST.
Fizetés: heti 40 pengő. Jelentkezni lehet naponta délután 5 órától.

HIREK

ELŐKÉLO VENDÉGEK A HUNNIÁBAN

Tudvalévó, hogy a Hunnia Filmgyár nagy műtermében most folynak egy egészen különleges és nagyszabású film, a Gül Baba felvételei Nádasdy Kálmán, az Operaház főrendezőjének művészi irányítása és Bán Frigyes technikai vezetése mellett. A rendkívüli költségvetéssel készülő magyar filmújdonosság felvételei iránt olyan nagyfokú az érdeklődés, hogy a szakmai körökön kívül miniszteriális és politikai berkekben is megindult a műtermi látogatás a MIF produkciójában készülő film iránt. Az elmúlt héten a következő előkelőségek tettek látogatást a Hunnia Filmgyárban a Gül Baba úgynevezett nagydíszlet-komplexumát megtekintendő: Imrédy Béla ny. miniszterelnök s felesége, Varga József kereskedelmi és iparügyi miniszter és felesége, Jaross Andor tárcanékküli miniszter és felesége, Zsindely Ferenc miniszterelnökségi államtitkár, Kádas Károly iparügyi államtitkár és felesége, Balogh László dr. miniszterelnökségi miniszteri tanácsos, a Nemzeti Filmbizottság tagja, Fluck István miniszteri osztálytanácsos és Incze Antal országgyűlési képviselő. Az előkelő vendégeket Bingert János dr., a Hunnia Filmgyár igazgatója, Matolay Géza főszerkesztő, a MIF-produkció igazgatója, Nádasdy Kálmán, a Gül Baba művészeti vezetője és Kokas Klára, a film díszleteinek tervezője fogadták. A ritka vendégek a legnagyobb elismerésüket fejezték ki az érdekes látványok fölött.

BETHLEN MARGIT GRÓFNŐ ELŐADÁSA AZ URÁNIÁBAN

Január 7-én, vasárnap délelőtt tartotta előadását gróf Bethlen Margit az Uránia filmszínházban. Rómáról és Olaszországról beszélt. Az előadást tartó remek olaszországi mozgóképekkel az olasz királyi követség bocsátotta a grófnő rendelkezésére. A grófnő előadása során részben vetítettképekkel és nagyrészt mozgóképekkel számolt be impresszióiról, amelyeket Rómában és Olaszországban szerzett. A műsor keretében bemutatásra ke-

Az OBJECTIV FILM
jelentti:

CSAPDA

Chevallier, Stroheim,
Marie Dea, Renoir

3-k hétre p. olgálta DÉCSI

2-ik hét ATRIUM

rült többek között egy *Szimfonia Pucci* című olasz film, amely a halhatatlan olasz zeneköltő dolgozószobájában játszik és megszólaltatja azokat az örökéletű dallamokat, amelyek ebben a dolgozószobájában keltek életre.

BENCZ ZOLTÁN: „MAGYAR VILÁGNÉZET”

A *Dessewffy* Gyula felelős kiadásában most megindult *Nemzeti Könyvtár* első száma rendkívül érdekes és időszzerű politikai tanulmányt ad az olvasóknak. A népszerű könyvtár első füzetének szerzője *Bencz Zoltán* dr. országgyűlési képviselő és címe: *Magyar világnézet*. Kartársaink figyelmébe ajánljuk ezt a mai magyar politikai programot, nemcsak a munka mindentől független belső értékénél fogva, hanem azért az aktualitásból is, hogy a füzet szerzőjét, *Bencz Zoltán* dr.-t a *Mozegyesület* a nemrégiben Kassán tartott diszközgyűlésén elnökévé választotta.

A HUNNIA—GÁRDA SZILVESZTERE

Az összetartozandóságát az egész vonalon példaadóan demonstráló Hunnia filmgyár elit gárdája az év utolsó napját, a Szilvesztert is családi körben ünnepelte meg a Mester és Takács-film Thököly-úti tágas helyiségeiben. Majdnem 100 főnyi Hunniás jelent meg

a piknikszerűen rendezett összejövetelen, hogy egymás között búcsúzzék az ó-évtől és egymás körében köszöntse az új esztendőt. *Bingert János* dr., a Hunnia filmgyár igazgatójával, mint családfővel az élen, aki feleségével együtt jelent meg az emlékezetes Szilveszter-éjjelen, a legvidámabb hangulatban folyt az 1939-es év búcsúztatása. Mire az 1940-es új esztendő beköszöntött, a nagy társaság jókedve elérte a klauzulát... pardon... a tetőfokát és feledve sikert, bukást, prémiumot, túllépést, nyereséget, kiesést, olyan felerősített hanggal pergette az új év legelső házi filmjét, hogy ezertagú statisztéria is megirigyelhette volna az impozáns dinamikát... Az 5000-es reflektorokat is elhomályosító dohányfüstben csak a következők neveit sikerült feljegyeznünk: *Balogh László* dr., *Nagy Sándor* dr., *Ráthonyi Ákos*, *Tasnády-Fekete Mária*, *Vértes Lajos*, *Misley Anna*, *Simor Erzsébet*, *Szaplonczay Éva*, *Turay Ida*, *Hidvéghy Valéria*, *Árpád Margit*, *Fényes Szabolcs*, *Békeffi István*, *Barla László* dr., szalon-tai *Kiss Miklós*, *Takács Antal* és neje, *Lévay Béla* és neje, *Keresztessy Mária*, *Szatmáry Margit*, *Vér Joli*, *Kalmár László*, *Martonffy Emil*, *Jeney Imre*, *Groschmidt Géza*, *Szömörkényi Franci*, *Beleznay László* dr. és leánya, *Kerényi Klári*, *Kerényi Babi*, *Kerényi Zoltán*, *Polczonay Ervin* dr., *Streitmann Károly*, *Schmidthofer Lajos*, *Huzly Imre*, dr., és sokan mások. A nikotin- és koffein-mérgezés kétségtelen tüneteit mutató Hunnia-gárda Szilvesztere új év délelőttjén végződött a New Yorkban jólmegérdemelt bablevesek mellett.

POZSONYI GÁBOR — FŐMÉRNÖK

Jólmegérdemelt előléptetés érte a szakma kinotechnikai csoportjának egyik rendkívül aktív tagját, *Pozsonyi Gábor* dr. székesfővárosi mérnököt, akit a főváros polgármestere főmérnökévé nevezett ki a napokban. Őszintén gratulálunk a régi és érdemes szakembert ért méltó kitüntetéshez.

TÉRKÉP MAGYARORSZÁG MOZIJAIROL

Rendkívül praktikus térkép jelent meg e héten a *M. kir. Központi Statisztikai Hivatal Térképészetének* kiadásában *Castiglione* Henrik kereskedelmi tanácsos, a *Sláger* filmvállalat és a *Corso* filmszínház igazgatójának tervei alapján. A térkép címe: *Magyarország filmszínházai* és mint a neve mondja, a mai Csonkamagyarország mindama helységeit tünteti fel, ahol mozik vannak. A fővárosi mozikat természetesen nem lehetett ezen az országos térképen demonstrálni, úgy, hogy erről, mint értesülünk, külön részletes, kerületenkénti térkép jelenik meg rövidesen. Budapest környékének mozijai azonban külön fel vannak tüntetve a térképen. A *M. kir. Honvéd Térképészeti Intézet* ragyogó nyomásában készült magyarországi mozi-térkép rendkívül hasznos és mindennapi szolgálatára áll elsősorban a filmkölcsönzővállalatoknak és utazóknak, de az egész szakmának is. A térkép kicsinyített mását jövőheti számunkban mutatjuk be egy teljes oldal terjedelmű klisen.

ÚJ FILMKÖLCSÖNZŐVÁLLALAT

Az elmúlt héten *Fortuna* film néven új kölcsönvállalat alakult, amelynek *Sarkady Gyözőné*, *Bús Gabriella*, a szakma régi tagja a tulajdonosa és vezetője. *Sarkadyné Bús Gabriella* ismert mozi- és színház-tulajdonosi tagja. Édesanyja a józsefvárosi *Népszínház*-mozi tulajdonosa és műsorkötője évek óta, aki mellett leányának alkalma volt a filmkötési üzlettel járó kereskedelmi szokásokat elsajátítani. A *Fortu-*

na film már programot is adott ki, mely egy francia és egy német filmújdonosságot hirdet. Az első *Dosztojevszkij* világhírű regényéből, *A játékos* címűből készült, a másik *Békeffi-Stella* nagysikerű és külföldön is ismert *Méltóságos asszony* című vígjátékának filmváltozata. Az új vállalat ezenkívül forgalomba hozza az első magyar hangosfilm, a *Csak egy kislány* új kópiáját és a *Séta a nagyvilágban* című rövid filmsorozatot is. Az Erzsébet-körút 8. sz. alatt működő új magyar filmkölcsönzővállalat kölcsönosztályvezetője *Katscher Ervin*, a szakma régi tagja, aki a *Paramount*-cégnél dolgozott hasonló munkakörben 10 évig. A *Fortuna* film telefonszáma: 421-982.

KOVÁCS—FALUDIÉK SZILVESZTERE

műtermében, különböző szakszerű, stílusos és rögtönzött műsorszámokkal tarkítva. A kora reggelig tartó Szilveszter a cég jóvoltából bővelkedett mindenben, ami szem-szájnak ingere... Dobogó, mikrofon, reflektor, grammofon, zongora, vetítógép és a *Balogh-Márkus* ötletgyár gondoskodott percenkint arról, hogy a hangulat fokozódjék és reggelig mindenki elérje a rekordot. Sikerült...

A *Kovács és Faludi* film-laboratórium körülbelül 70 főnyi alkalmazottja és a cég barátai jólsikerült Szilveszteri mulatságot rendeztek a laboratórium Gyarmat-utcai synchron-

HELYREIGAZÍTÁS

Lapunk legutóbbi számában *Kafka S.* újévi közleményébe sajtóhiba csúszott be. Nevezett nem *Práter-utca* 8., hanem 21. szám alatt lakik.

Frenetikus sikert aratott

a Corso

Szilveszter-éjjeli bemutatóján a

POTYAUTAS

FERNANDEL vígjátéka

Premier még ebben a hónapban

Forgalomba hozza:

„Sláger” filmeket
kölcsönző filmforgalmi kft.

Budapest, VII., Erzsébet-kr. 8. Telefon: 222-618

FILMZENE

A RÁDIÓBAN

Pénteken, január 12-én este 7 óra 40 perckor a magyar rádió az I. hullámhosszon zenés részleteket fog közölni a legújabb Metro-filmből, a *Dal a szabadságról* című különleges amerikai filmújdonosságból, amelyben Nelson Eddy ragyogó baritonját lesz alkalma élvezni a magyar rádió közönségének.

MEGVÁLTOZTATTÁK A „SARAJEVO” CÍMÉT

Tudvalévő, hogy a Hunnia Filmgyárban a közeli napokban elkezdődik a Takács-film-produkciójában és Ráthonyi Ákos rendezésében az eredetileg *Sarajevo*-nak keresztelt film forgatása, amelynek könyvét *Radványi-Szalmári* írták. Most arról értesülünk, hogy a készülő film címét megváltoztatták *Ott, ahol a Dnyeszter vize zúg* címre. Bizonyára sokan emlékeznek még arra a háborús dalra, amelyet ilyen címen Gózon Gyula énekelt a régi Apolló Kabaréban egy teljes esztendeig. A Hunnia-Takács-film-en is Gózon Gyula fogja énekelni az emlékezetes dalt, melynek címét most ez a rövidesen forgatásra kerülő magyar film kapta.

RÁDIÓ-ELŐADÁS A HANGOSFILMRŐL

Január 13-án, szombaton este 7 óra 25 perckor a magyar rádió a II. hullámhosszon Koczka Gyula dr. tart előadást a hangosfilmről. A közönségnek szánt népszerű filmelőadás teljes szövegét igyekezni fogunk legközelebbi számunkban ismertetni olvasóinkkal. Örülünk, hogy a magyar rádió, ha ritkán is, de helyet ad hangosfilmről szóló előadásoknak. Csak azt sajnáljuk, hogy ezeket az előadásokat nem a hangosfilm területein régóta működő szakemberektől kéri a rádió vezetősége.

FINN MATINÉ A SIMPLONBAN

Vízkereszt napján, január 6-án délelőtt fél 11 órakor a *Simplon* mozgóban érdekes filmmatiné zajlott le. A bevezető beszédet Nagy Emil, a Magyar-Finn Szövetség elnöke mondta. Dr. vitéz Nagy Iván eredeti aktuális finn filmjeit és felvételeit mutatta be. A matinét a IX. ker. ciszt.-rendi plébánia 433. számú „Szent

Bernát” csapat cserkészzei és farkaskölykei rendezték finn gyermektársaik javára.

ÖTLETES B. U. É. K.

A kifogyhatatlan szellemességű *Filmservice* nem mindennapi módon kívánt boldog új évet üzentfeleiknek. Egy fekete palatáblát ybrázoló kartont küldött szét, amelyhez egy szivacs volt spárgával erősítve. A táblán krétaszerűen a következő szöveg olvasható: *Törölje le az elmúlt év minden gondját! Az új esztendőben 301 békés hétköznapot, 65 nyugalmas ünnepet, összesen 366 boldog napot kíván a Film-service. A sok megszokott B. u. é. k.-kártya között kedves oázisként hatott mindenütt a Film-service újévi ötlete.*

A FOX-HIRADÓ MAGYARUL

A Magyar Világhíradó mintájára tudvalévően néhány hét óta az Ufa Világhíradó is magyarul kezdett beszélni. Ezen a héten a magyarul beszélő híradók sorába belépett a *Fox Híradó* is, ami mindenestre kellemes jelenségként hatott a mozikközönség körében. A magyar szöveg feltétlenül jobb hatást ér el a híradók magyarázata tekintetében és stílusosabb is a hangosfilmhez, mint a lassabban érthető, illetőleg olvasható magyar szöveg.

LAPSZEMLE

ELŐRE, 1939. XII. 31. Senki sem vállalkozik Kiss Ferenc szerepére a Színezhkamaránál. (Uray Tivadar nem akar elnök lenni. Megbukott a „körták rémuralma” — Kiss Ferenc tévedései.)

KIS UJSÁG, 1939. XII. 29. Kiss Ferenc Hóman kultuszminiszterrel tárgyalta a filmkamara ügyében. — Készül az első magyar rajzfilm és az első svájci szagfilm.

MAGYARORSZÁG, 1939. XII. 31. Máriáss Imre: Színezh-ezred indul hadba Gül Baba vezetésével a legnagyobb magyar film sikere érdekében. (Miniszterek látogatása a Hunniában.)

PEST, 1939. XII. 28. A budapesti mozikkamara már vetítik a Graaf Spee öngyilkosságáról szóló híradót.

KELET NÉPE, 1940. I. 1. Vajda Endre: Halálos tavasz (Zilahy Lajos regénye filmen.)

NYUGAT, 1940. I. Mohácsi Jenő: Az ember tragédiája és a film. (Az ember tragédiája, mint az egyetlen magyar-ság első világhíradója.)

LILLAFÜREDI FÜRDŐUJSÁG, 1939. XII. 25. Orbók Attila: Emlékezés a Filmhétre.

PEST, 1940. I. 2. A belügyminiszter kinevezte két évre a cenzura-bizottság tisztviselőkarát és tagjait. (Bajor Gizi és Márkus Emília a tagok névsorában.) — *Hollywoodi történet*: lovastisztből filmszínész, filmszínészből nagybirtokos, nagybirtokosból „koldus”, „koldusból” regényíró, regényíróból filmszínész.

MAGYARORSZÁG, 1940. I. 2. *Sonny Boy* a magánéletben (Goromba viselkedéséért elválasztották a feleségétől Al Jolson.)

A
MAGYAR
FILM
az egyetlen
szakmai
hirdetési orgánium!

ESTI KURIR, 1940. I. 2. Márkus Emília, Bajor Gizi, és Kiss Ferenc — az új filmcenzúra tagjai között.

A MAI NAP, 1940. I. 2. Ballada prózában a filmkamara utolsó választmányi üléséről...

PESTI HIRLAP, 1940. I. 3. (lv.): Zilahy Lajos a magyar film ügyéről.

A MAI NAP, 1940. I. 3. Nem lesz már baj a Hunniával!... (A kölcsönző visszahozza azt, amit tőkéjéből a gyártók elvittek.)

ESTI KURIR, 1939. XII. 27. Kamara. **PEST, 1939. XII. 27.** 13 választmányi tag is lemondott a Filmkamarában.

FILM, SZINHÁZ, IRODALOM, 1939. Gedényi M.: Szünetben hallottam a kalandorfilmekről.

NEMZETI SPORT, 1939. XII. 29. A film tovább pereg. (Mit ígérnek a filmek az idény második felére?)

ÚJ MAGYARSÁG, 1940. I. 3. „Héber hangosfilm: Épül az ország”.

ÚJSÁG, 1939. XII. 30. A Színezhkamara átszervezése. (Néhány napon belül érdekes változások várhatók a Kamara életében.)

ESTI KURIR, 1940. I. 3. Szellem és betű. — Januárban már új választmányja lesz a filmkamarának.

ÚJSÁG, 1940. I. 4. Vándor Kálmán: Dal a szabadságról. — Kettészakadás előtt a Színezh- és Filmkamara. (Ki lesz a Filmkamara elnöke?)

MAGYARORSZÁG, 1940. I. 4. Kiss Ferenc: A Filmkamarával kapcsolatban minden kombináció korai.

KÉPES KRÓNKA, 1940. I. 7. A pénz beszél (3 képpel). — Gül Baba a mikrofon előtt (4 képpel). — A sztár halála. (Douglas Fairbanks) (2 képpel). — Dallos Sándor: Filmbemutató 1000 év múlva.

SZINHÁZI MAGAZIN, 1940. I. 7. Mintha ikertestvérek lennének... (A hollywoodi szépségklisék) (8 képpel).

FILM-SZINHÁZ-IRODALOM, 1940. I. 4. (—k) Röck Marika látogatása Budapesten (6 képpel).

NÉPSZAVA, 1940. I. 5. -osztó: Chaplin.

A szerkesztők címe:
Dr. ÁGOTAI GÉZA
Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.
Telefon: 146—346.

Lakás: XI., Fürj utca 4. T.: 257—036.

VÁCZI DEZSŐ
Lakás: VIII., Üllői út 42. T.: 136—385.

Az OBJECTIV FILM
jelent:

CSAPDA

Chevallier, Siroheim,
Marie Dea, Renoir

3-k hétre prolongálta DÉCSI

2-ik hét ATRIUM

HEDY LAMARR

HEDDY KIESLER

Tizenhat éves korában elhatározta, hogy színésznő lesz, de színpadhoz, vagy filmhez vezető összeköttetése nem volt. Tudott gépen írni, igaz, hogy csak egy-egy újjal, de azért merészen jelentkezett mint „script”, felvételjegyző. Az állást megkapta és mert igen szemfüles volt, negyvennyolc óra alatt rájött, hogy egy inci-finci szerepre keresnek valakit. Jelentkezett, megkapta a szerepet. Ezután kiügyeskedett magának egy valamivel nagyobb szerepet, majd egy-kettőre egy főszerepet. A karrierje megindult. De gyakorlat nélkül nincs karrier, ezért színpadra ment, majd vissza a filmhez és mint az „Extázis” hősnője Heddy Kiesler világhírű lett.

Itt azonban közpélepett a szerelem. A szép Heddy férjhezment és mint asszony kénytelen volt lemondani a nyilvános szereplésről. Az igazi tehetséget azonban nem lehet elnyomni. Heddy nem sokáig bírta a tétlen életet. Meghallotta, hogy L. B. Mayer Londonban van, odarepült, és abban a pillanatban érkezett, amikor L. B. Mayer hajóra szállt. A M-G-M elnöke megígérte, hogy majd csináltat próbafelvételt róla, de ezzel a mi Heddynek nem elegendő volt. L. B. Mayer másnap a hajó fedélzetén sétálva a szépasszonnyal találta magát szemben és mikor New Yorkban kiálltak, Heddy, mint a M-G-M színész-

nője, egyenesen Hollywoodba utazott. Így történt, hogy a világ megismerkedett Hollywood legszebb művésznőjével.

Vajjon milyen Heddy Lamarr?

Komolyan veszi a munkát, nincs lámpaláza, imádják ha fotografálják, de nem hajlandó pózolni. Munka közben nem zavarják a látogatók, szívesen ad autogramot, mulattatja, ha gyerekek kérdik tőle, hogy kicsoda, és meg van arról győződve, hogy Hollywoodban nagyon nehéz karriert csinálni. Amikor megérkezett, két vágya volt: Lola Montezt szeretne volna játszani és mindenáron találkozni akart Garbóval.

Imádják a vörös körmeiket — máson, gyűlöli a boxot és a birkózást, túragyalogló és versenyszívó. Bridzsezik, sakkozik és szereti a társasjátékokat, nem szereti a nagy társaságot és még életében nem volt pikniken. Semmitől sem fél, viszont ő a legbabonásabb Hollywoodban. Ruháit — a magánéletében — maga tervezi és főzni is tud. Fekete a kedvenc színe, igaz, hogy ez áll neki a legjobban. Szereti a komoly zenét és a verseket. Üzleti ügyeket nem intéz, a kocsiját maga vezeti és csak a komornájával és a kutyájával bízmas. Hollywood legszebb színésznője fontosabbnak tartja a nő egyéniségét a szépségnél. Az asszonyokkal jóban van.

A férfiakról nem árulja el a véleményét, csak annyit mondott, hogy egy férj kapjon annyi kimenőt, amennyit akar — amíg megmondja az igazat, hogy hová megy...

HIVATALOS RÉSZ

FILMCENZÚRA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 6 TELEFÓN: IRODA ÉS PÉNZTÁR 183-072. ELNÖK ÉS ÜGYV. ALBÉLNÖK 183-073

Országos Mozgófényképvizsgáló Bizottság

455 1939. éln. szám.

(Megjelent a BUDAPESTI KÖZLÖNY 1939. december 14-i, 282. számában.)

Az Országos Mozgófényképvizsgáló Bizottság 1939. évi december hó 3-tól 9-ig tartott ülésein

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. Halálugrás (Menschen, Tiere, Sensationen) (Hausz Mária) hangos dráma 4 felvonásban, a Siegel Monopolfilmgyárban 1938. évben készült, 2269 m hosszúsú.

2. Mindenki dala (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, Gross Dezső laboratóriumában 1935. évben készült, 43 m hosszúsú.

3. Canitoga hőse — előzetes (Wasser für Canitoga — Vorspann) (Walter Tibor) hangos reklám 1 felvonásban, a Batávia filmgyárban 1939. évben készült, 80 m hosszúsú.

4. Nem vagyunk angyalok — előzetes (Wenn wir alle Engel wären — Vorspann) (Walter Tibor) hangos reklám 1 felvonás-

ban, a Froelich filmgyárban 1939. évben készült, 125 m hosszúsú.

5. Álomkapu — előzetes I. (Stage door — Trailer) (Hunnia) hangos reklám 1 felvonásban, az R. K. O. Radio filmgyárban 1938. évben készült, 102 m hosszúsú.

6. Légy jó mindhalálig (Kovács és Faludi) hangos dráma 4 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1936. évben készült, 2171 m hosszúsú.

7. 38. sz. Reklámtekeres (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 51 m hosszúsú.

8. Lovasok és lovak (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 405 m hosszúsú.

9. Cirkusz hősei (A cirkusz két csillaga) (Zirkus Saran) (Cinemafilm) hangos vígjáték 4 felvonásban, a Projectograph filmgyárban 1935. évben készült, 2203 m hosszúsú.

10. Szöcske Szepi kalandjai (Goofy and Wilbur) (Hausz Mária) hangos, színes rajzfilm 1 felvonásban, az R. K. O. filmgyárban 1938. évben készült, 200 m hosszúsú.

11. Segítség örököltem (Palatinus) hangos vígjáték 2 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1937. évben készült, 820 m hosszúsú.

12. Úfa világhíradó 11. sz. 1939. (Auslandstonwoche Nr. 431.) (Ufa) hangos riport 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1939. évben készült, 383 m hosszúsú.

13. 20th. Century Fox hangos híradó XIII/49. (Fox Actualités) (Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1939. évben készült, 395 m hosszúsú.

14. Magyar világhíradó 824. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 284 m hosszúsú.

15. Rajzos híradó 1. szám (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 119 m hosszúsú.

16. Mannerheim tábornagy, a finn szabadság hőse (A Híradó-filmszínház I. külföldön kiadása) (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 124 m hosszúsú.

17. Álomkapu — előzetes II. (Stage door — Trailer) (Hunnia) hangos reklám 1 felvonásban, az R. K. O. Radio filmgyárban 1938. évben készült, 110 m hosszúsú.

hang-
és
képanyag
a
legtökéletesebb

18. **Tommy** (A megfagyott gyermek) (Kárpát) hangos dráma 5 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1936. évben készült, 2647 m hosszú,

19. **Magyar Turista Szövetség 1938. évi Szent István turista vándorlása** (Magyar Turista Szöv.) néma riport 3 felvonásban, 378 m hosszú,

20. **A Kárpátalja turista szépségei** (Magyar Turista Szöv.) néma ismeretterjesztő 3 felvonásban, 318 m hosszú mozgófényképeket.

b) **Kísérő műsorul a kötelező arányszámba beszámíthatónak minősítette:**

1. **Magyar szárnyak** (Hamza film) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Kovács és Faludi laboratóriumban 1939. évben készült, 360 m hosszú,

2. **A róka nyomán** (M. F. I.) hangos kultúrfilm 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 378 m hosszú,

3. **A gyermek születésétől egy éves koráig** (Kovács és Faludi) hangos ismeretterjesztő 1 felvonásban, a Kovács és Faludi laboratóriumban 1939. évben készült, 450 m hosszú filmet, mint Magyarországon készült, magyar nyelvű mozgófényképet.

c) **Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy nyilvánosan csak úgynevezett keskeny mozgófényképzemekben szabad bemutatni:**

1. **Macska rádió** (Southern Exposure) (Palatinus) hangos rajzfilm 1 felvonásban, a Columbia filmgyárban 1939. évben készült 74 m hosszú,

2. **Csing a tengeren** (Jest of honor) (Palatinus) hangos rajzfilm 1 felvonásban, a Columbia filmgyárban 1938. évben készült, 85 m hosszú,

3. **Csing az emberevők között** (On the pan) (Palatinus) hangos rajzfilm 1 felvonásban, a Columbia filmgyárban 1938. évben készült, 78 m hosszú keskeny mozgófényképeket.

d) **Külföldre kivinni engedélyezte:**

1. **Áll a bál — előzetes** (Hunnia) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1939. évben készült, 108 m hosszú,

2. **Áll a bál** (Hunnia) hangos v. gjáté 10 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1939. évben készült, 2801 m hosszú,

3. **Hangya munkaházak** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 22 m hosszú,

4. **Miklós-nap** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 27 m hosszú,

5. **Magyar sertés** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 20 m hosszú,

6. **Japán kultúra** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 10 m hosszú,

7. **Vitézi nap** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 12 m hosszú mozgófényképeket.

Budapest, 1939. évi december hó 10-én.

Dr. Szöllőssy Alfréd s. k.
elnök,
miniszteri tanácsos.

★

464/1939. eln. szám.

(Megjelent a BUDAPESTI KOZLÖNY 1939. december 22-i, 289. számában.)

Az Országos Mozgófényképvizsgáló Bizottság 1939. évi december hó 10-től 16-ig tartott ülésén:

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. **A chicagói szobalány — előzetes** (Maise — Trailer) (M. G. M.) hangos reklám 1 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1939. évben készült, 70 m hosszú,

2. **A chicagói szobalány** (Maise) (M. G. M.) hangos színmű 4 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1939. évben készült, 2071 m hosszú,

3. **Szalmaláng** (Fou de paille) (Reflektor) hangos dráma 6 felvonásban, a Vega filmgyárban 1939. évben készült, 2911 m hosszú,

4. **Trópusi mámor — előzetes** (Lady of the tropics — Trailer) (M. G. M.) hangos reklám 1 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1939. évben készült, 80 méter hosszú,

5. **Találkoztam a szerelemmel** (I met my love again) (Hirsch és Tsuk) hangos színmű 4 felvonásban, az United Arts. filmgyárban 1937. évben készült 2142 m hosszú,

6. **A kis csitri** (Underpup) (Universal) hangos vígjáték 5 felvonásban, az Universal filmgyárban 1939. évben készült, 2443 m hosszú,

7. **39. sz. Reklámtekeres** (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 50 m hosszú,

8. **Ufa világhíradó 12. sz. 1939.** (Auslandstonwoche Nr. 432.) (Ufa) hangos riport 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1939. évben készült, 429 m hosszú,

9. **Magyar világhíradó 825. sz.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 265 m hosszú,

10. **Helsinki bombázása** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 132 m hosszú,

11. **Rajzos híradó 2.** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 125 m hosszú,

12 20th. Century Fox hangos híradó

XIII/50. (Fox Actualités) (Fox) hangos riport 1 felvonásban, a Fox filmgyárban 1939. évben készült, 309 m hosszú,

13. **1848. — előzetes** (Mária Ilona) (Ufa) hangos reklám 1 felvonásban, a Terra filmgyárban 1939. évben készült, 134 m hosszú,

14. **Tengeri halászat** (North Sea) (M. F. I.) hangos kultúrfilm 1 felvonásban, az Ass. British filmgyárban 1937. évben készült, 359 m hosszú,

15. **Évforduló** (Reflektor) hangos dráma 5 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1936. évben készült, 2633 m hosszú,

16. **Édesanyám** (Mutterliebe) (Ufa) hangos színmű 6 felvonásban, az Universum filmgyárban 1939. évben készült, 2779 m hosszú,

17. **1848** (Mária Ilona) (Ufa) hangos színmű 6 felvonásban, a Terra filmgyárban, 1939. évben készült, 2365 m hosszú,

18. **Az asszony és múltja** (Frau ohne Vergangenheit) (Kárpát) hangos dráma 5 felvonásban, az Euphono filmgyárban 1938. évben készült, 2365 m hosszú,

19. **Halálos tavasz — előzetes** (Pegasus) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1939. évben készült 120 m hosszú mozgófényképeket.

b) **Előadásra alkalmasnak találta azzal, hogy nyilvánosan csak úgynevezett keskeny mozgófényképzemekben szabad bemutatni:**

Zúgnak a szirénák (Palatinus) hangos színmű 2 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1939. évben készült, 930 m hosszú keskeny mozgófényképet.

c) **Előadásra alkalmasnak találta, de eltiltotta, hogy azon 16 évesnél fiatalabb korúak jelen lehessenek:**

Álomkapu (Stage door) (Hunnia) hangos színmű 5 felvonásban, az R. K. O. Radio filmgyárban 1938. évben készült, 2472 m hosszú mozgófényképet.

d) **Az engedélyokirat kiadását megtagadta:**

1. **A nagy árnyék** (On borrowed time) (M. G. M.) hangos dráma 5 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1939. évben készült, 2734 m hosszú,

2. **Betörőfogás** (Kovács és Faludi) hangos vígjáték 1 felvonásban, a Tiffany filmgyárban 1924. évben készült, 564 m hosszú,

3. **A filmgyár dísz** (On the screen) (Kovács és Faludi) hangos bohózat 1 felvonásban, a Tiffany filmgyárban 1924. évben készült, 542 m hosszú,

4. **Barátságos arcot kérek** (Kino filmipari) hangos vígjáték 4 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1935. évben készült, 2077 m hosszú mozgófényképektől.

e) **Külföldre kivinni engedélyezte:**

1. **Zúgnak a szirénák** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 26 m hosszú,

2. **Földreform a felvidéken** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 23 m hosszú,

3. **Mackensen huszárok** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 35 m hosszú,

4. **A Duna áradása** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 16 m hosszú,

5. **Cseh-magyar jégkorongmérkőzés** (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1939. évben készült, 15 m hosszú mozgófényképeket.

Budapest, 1939. évi december hó 16-án.

Dr. Szöllőssy Alfréd s. k.
elnök,
miniszteri tanácsos.

KÜLFÖLD

AMERIKA

Greta Garbo Hollywoodba költöztette családját

Londonból jelentik: Greta Garbo, a híres svéd filmszínésznő családját Svédországból titokban Hollywoodba szállította, attól tartva, hogy a finn-orosz háború a skandináv országokra is áterjedhet. A művésznő hetekkel ezelőtt megjósolta a finn-háború kiterjedését és intézkedett, hogy anyja, Ann Grete Gustavson és fivére haladéktalanul Hollywoodba utazzanak, hol saját pazar villájában rendeztetett be számukra lakosztályt.

Újra filmesítik a Szentivánéji álmot

M. Erik Charell, a *Fehér ló* szálloda írója, filmre átírta Shakespeare Szentivánéji álmát. A film kulisszáit Walt Disney tervezi. Titania szerepét Maxime Sullivannak adták. A kísérőzenét Purcell, Mendelssohn, Eddie DeLonge műveiből állítják össze.

ANGLIA

Filmháború

A német lapok jelentése szerint tovább tart a német-angol filmpropaganda-háború, amelyben nemcsak eredeti híradó felvételek, hanem különböző propagandisztikus beállítású trükkfelvételek is szerephez jutnak.

CSEH PROTEKTORÁTUS

A cseh filmgyártás újjászervezése

A Filmipari- és Gazdasági Egyesület, a Filmgyártók Egyesülete, valamint a Cseh Filmunió képviselői Prágában kollektív szerződést kötöttek, amellyel szerződéses alapon újjászervezték a cseh filmgyártás rendjét. Megállapították a minimális béréket, úgy a felvételeknél, mint az utószinkronnál közreműködőknek, valamint a statisztáknak, színészeknek és egyéb alkalmazottaknak. Különös jelentőségű a megállapodásnak az a része, amely szerint korlátozták, hogy hány film előállításánál vehetnek egyesek részt. Így megállapították, hogy a játékvezetők évente 5, szövegkönyvírók és zeneszerzők 6, gyártásvezetők 8 film készítésénél működhetnek közre, míg díszletkészítők 9 film részére dolgozhatnak. A színészek és a kisebb munkatársak korlátlanul működhetnek.

FRANCIAORSZÁG

Gyártásválság Franciaországban

A francia lapok a francia filmgyártás teljes leállításáról írnak. Lehetetlenné vált szerintük a film forgatása, mert a művészi és technikai személyzet nagy része a harcúterem van. A párisi mozikban előkerültek a régebbi filmek. Megerősíti a hírt a szaklapok közül a *Cinematographique Française* is. A *Schweitzer Film* is keserűen állapítja meg, hogy a régi filmbemutatóknak eredményeképpen a mozi látogatottsága is erősen csökken.

Francia filmpropaganda Amerikában

Jean Murat, az ismert francia színész hivatalos megbízást kapott, hogy Észak- és Délamerika tizenhét országában csináljon propagandát a francia filmnek. Jean Murat, aki tehát most nem játssza a filmeket, hanem eladja, külön hajón indult el újszerű turnéjára.

JAPÁN

Gyermekekre vonatkozó filmtiltalom

Rendeletben tiltották el Japánban, hogy tízennégy éven aluli gyermekek olyan filmeket nézzenek meg, amelyek az idő-

sebek iránti tiszteletlenségre szoktatnák őket. Tilosak továbbá a rablófilmek, szerelmi és kisértettörténetek és verekedéseket ábrázoló filmek.

Film, amelynek ezer év múlva lesz a bemutatója

1940. január elsején lesz a bemutatója annak a hangosfilmnek, amelyet most készítettek Japánban, a kozohtatásügyi minisztérium rendelkezése. A százméteres film a mai Japán életet jellemző jeleneteket ábrázol. A cél az, hogy ezer év múlva, a japáni birodalom alapításának 3600. évfordulóján, az utókor ebből a filmből megismerje a mai Japán életét. A filmet légmentesen zárt fémhengerbe teszik, lepecsételik és melléje teszik azt a rendelkezést, hogy a doboz csak ezer év múlva bontható fel.

JUGOSZLÁVIA

Filmelőadások nők részére

A mohamedán nők vallásuk előírása értelmében férfiakkal közösen nem jelenhetnek meg mozikban és ezért nem is keresték fel az előadásokat. Legutóbb egy szerb városkában a mozi külön előadásokat rendezett asszonyok és lányok részére és eredményeként megindult a női közönség özönlése a mozik felé. A teremben természetesen a sűrű fátyolt levették, minthogy még a jegyszedők is nők voltak.

Angol kultúrfilmek bemutatása

A brit birodalom érdeklődése a balkáni államok iránt legutóbb odairányult, hogy nagyszámú angol kultúrfilm érkezett Szófiába. A filmek célja különböző angol kulturális értékek ipari és gazdasági berendezkedésének ismertetése.

NÉMETORSZÁG

Erős gyártás a német műtermekben

Míg Franciaországban a háború gyártási válságot és mozikriszist okozott, addig Németországban a szakmai jelentések az 1939-40. gyártási szezon előretöréséről számolnak be. A jelentések szerint az idei évad gyártása 20 százalékkal múlta felül az 1938-39-es szezont. Az elmúlt 19 hónap alatt 114 német filmet gyártottak, míg a legutóbbi 2 hónapban 21 film gyártását kezdték meg. A 114 egész estét betöltő filmhez csatlakozik a kultúr- és rövidfilmek 200-on felüli száma.

Göbbels dr. köszönete a híradók munkatársainak

A berlini Népszínházban 3.000 katona, munkás- és művészkörökből összetevődő közönség előtt a Kraft durch Freude rendezésében előadást tartott Göbbels dr. propaganda miniszter és Ley dr., a birodalmi szervezetek vezetője. Az előadáson, amelyen a Kraft durch Freude szervezet jelentőségét ismertették háborús időkben és különösen a művészetek hivatását hangsúlyozták a nagy tömegek lelkiéletére a megpróbáltatás napjaiban, Göbbels dr. többek között kiemelte a német híradók munkásságát és különösen elismeréssel emlékezett meg a felvételek készítőiről, akik életük kockázatásával örökölték meg filmen a különböző hadműveleteket.

Takarékossági és kíméletességi rendszabály

Az érzékenyebb és hamarabb készülő film bevezetésével kapcsolatban a legkülönbözőbb filmszakmai körökben indult meg Németországban a szakértők tárgyalása azoknak a rendszabályoknak a kidolgozására, amelyek szigorú betartásával a filmmásolatok élettartama, ép-úgy, mint a filmnegatívok élettartama, meghosszabbítható. A kidolgozott tervezetek után a németbirodalmi filmkamara

útján rendelet alakjában lép életbe a legújabb német filmtakarékossági akció.

Max Skladanowsky — meghalt

Nemrégiben temették el Niederschönhausbán Max Skladanowskyt, a német filmgyártás apostolát. A 76 éves korában elhunyt Max Skladanowsky saját készítésű vetítőgépén, saját gyártású filmjével először 1895-ben tartott filmbemutatót Németországban. A német filmgyártás nagy halottjáról a németbirodalmi filmkamara elnöke adott ki gyászjelentést és a temetésen a német filmszakma óriási számban jelent meg.

OLASZORSZÁG

Vittorio Mussolini az olasz filmművelésről

A Duce fia a Cinema olasz szaklapban vezércikket szentel az olasz filmművelés és behozatal kérdésének. Az amerikai filmekkel kapcsolatban megállapítja, hogy nemcsak a közönség nagy része, de maga is elismeri, hogy bizonyos szempontokból az amerikai filmek túlszárnyalták az európai gyártásban készültéket, azonban mégsem hiszi, hogy az amerikai filmek Olaszországba újra bevitelt kaphassanak. Helyesebben erről csak akkor lehet beszélni, — írja —, ha az amerikai filmek a megváltozott olasz filmviszonyokhoz alkalmazkodnak. A behozatali monopóliumot a saját gyártás érdekében hozták s ezért amerikai filmek közvetlen forgalmazás alapján többet nem jöhetnek az országba. A jelen évadra megoldották a filmművelés kérdését. Nehezebb lesz a helyzet jövőre, ha az általános viszonyok miatt csökken az európai gyártás. Természetesen, hogy az amerikai vállalatok számának az európai filmszűkellék és remélik, hogy újra behozatalt kaphatnak. Megállapítja, hogy az amerikai filmek színvonala ma nem olyan magas, mint volt és kifogásolja, hogy „sablonos” filmeket gyártanak. Ennek ellenére az olasz piac évente mintegy 30 amerikai filmet fel tudna venni, ha az előfeltételek megválnának. Befejezésül pedig az olasz film előretörését és a külföldi piacon való helyzetét ismertette Vittorio Mussolini.

SVÁJC

Új híradó

Minthogy a régebben Svájcban megjelenő *Ciné-Journal* a nemzetközi kiadásról áttért a hazai híradókra, de itt sem találta meg a számításait, a *Pro Helvetia* alapítvány elhatározta, hogy a svájci filmkamarához tervezetet nyújt be újabb híradó kiadására, amelynek költségeihez 30.000 svájci frankkal járul hozzá. Ezt a híradót Svájc valamennyi mozgóképszínháza kötelezően fogja játszani.

Szagosfilm-bemutató Bernben

Bármilyen hihetetlenül hangzik is az O. T. P. Film (Odorated Talking Pictures) vagyis: szagos hangos film, a svájci megbízott bemutatói előtt bemutatót tartott Hans E. Laube és Robert Barth találmányával, mely angol nevet onnan nyerte, hogy az első kísérleteket Amerikában végezték. Minthogy a technikai megoldásról még közelebbi részleteket nem közöltek a svájci feltalálók, a gép lényegéről nem lehet ítéletet mondani, csupán annyit tudunk, hogy a hangos leadó gépekhez szinkronnal kapcsolják hozzá az O. T. P. gépet. A feltalálók szerint már igen nagyszámú különféle illatok tudnak fejleszteni. A jelentések szerint a kísérleti bemutatón virágoskertről készült felvétel, Nárcisz, rozsa stb. illatok áradtak szét a nézőtérben, majd templomi felvételeknél tömjénillat, míg korzói képeknél elegáns hölgyek parfümjei. A beszámoló szerint a különböző illatok nem zavartak, sőt emelték a valóságérzetet.

- Adler Ferenc moziberendezés és moziképviselet, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 149-431.
- Agfaphoto. V., Nádor-u. 12. T.: 110-190, 124-194.
- Alfa film, VII., Erzsébet krt. 8. Telefon: 422-578.
- Apolló filmreklámvállalat, VII., Erzsébet-körút körút 9-11., II. em. Tel.: 131-415
- Arany filmducco, VIII., Dankó-utca 22. Tel.: 149-489.
- Atelier film, VII., Erzsébet-krt. 8. Tel.: 422-584. Raktár a házban.
- Balogh-Orbán, VII., Hársfa-utca 6. Tel.: 132-940.
- Bauer vetítógépek és adapterek (Bosch Róbert kft.), V., Váci-út 22-24. Tel.: 392-338.
- Bosch Róbert kft. (Bauer vetítógépek és adapterek), V., Váci-út 22-24. Tel.: 392-338.
- Cinema, VII., Erzsébet-körút 8. Telefon: 422-582. Raktár a házban.
- Continental film, VII., Rákóczi-út 12. Tel.: 133-532. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Csepreghy film, VII., Erzsébet-krt. 9-11. Tel.: 141-200.
- Deák film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-105. Raktár a házban.
- Diatyp laboratórium, VII., Rottenbiller-u. 19. Tel.: 145-304.
- Eco film, VII., Rákóczi-út 12. Telefon: 342-976. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 342-984.
- Electra film, XIV., Thököly-út 21. Tel.: 337-578.
- Electric kinotechnikai vállalat, vetítógépek, hangleadó készülékek, vetítőszekék stb. legnagyobb raktára, VIII., Röck Szilárd-u. 18. Tel.: 344-782.
- Engel Fülöp, V., Sas-u. 7. Tel.: 184-005.
- Erdélyi filmgyártó kft., VII. Erzsébet-krt. 8. Tel.: 340-350.
- Farkas J. M. VIII., József-körút 19. Tel.: 132-805.
- Fehér Endre, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 135-896.
- Filmatyp laboratórium, XIV., Szentés-u. 60. Tel.: 296-371.
- Filmcenzura, IV., Eskü-tér 6. Tel.: 183-072, a/ein.: 183-073.
- Filmexpress kft., VII., Erzsébet-körút 9. Tel.: 133-671, 133-672.
- Filmértékesítő, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-576.
- Filmfotó üzem, VIII., Röck Szilárd-u. 11. Tel.: 130-805.
- Filmkamara, VI., Bajza-u. 18. Telefon: 220-855, 422-961.
- Filmservice, VII., Erzsébet-körút 9-11. T.: 144-888, 136-888.
- Fortuna film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 421-982. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.
- Fox film, VIII., Rákóczi-út 9. Tel.: 139-437, 131-658. Raktár: VIII., Rákóczi-tér 11. Telefon: 139-437, 131-658.
- Gevaert, V., Deák Ferenc-tér 3. Telefon: 180-318.
- Grawatsch Ottó, VIII., József-körút 71. Tel.: 145-193.
- Güttler Antal, lásd: Palatinus film.
- Gyimesy Kásás Ernő, a MAGYAR FILM kiadóhivatali főnöke, XIV., Semsey Andor-u. 5. Tel.: 499-752.
- Hajdú film XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.: 279-999.
- Hamza film, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.
- Harmonia film, VII., Akácfa-u. 7. Tel.: 135-287. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 142-984.
- Hausz Mária filmkölcsonzó és filmgyártó kft., VII., Erzsébet-körút 9-11. IV. Tel.: 142-424.
- Hebel Gyula szállító, VI., Váci-út 1. Tel.: 115-947.
- Hellkon filmvállalat, VIII., Röck Szilárd-utca 24. Tel.: 133-705. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.
- Hirsch és Tsuk, VII., Dohány-u. 42. (Kamara mozi) Tel.: 143-835 és 144-027.
- Hungária Film, IX., Üllői-út 91/b. Tel.: 337-430.
- Hunnia filmhelyező irodája, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 145-435, 145-434, 145-433.
- Hunnia filmgyár Rt. (Filmipari Alap), XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999, 297-622, 297-085, Bingert János dr. ig. lakása: 296-060.
- Ibusz filmszállítás és kölcsönzés, VII., Erzsébet-krt. 9-11. Tel.: 146-396.
- Kamara, VI., Bajza-u. 18. Tel.: 220-855, 422-961.
- Karossa Foto, Filmfoto üzem, VII., Rákóczi-út 9/a. Tel.: 140-421.
- Kárpát film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 220-202. Raktár a házban.
- Kino film, VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 136-942. Raktár a házban.
- Kino foto, XIV., Thököly-út 150. Tel.: 497-009.
- Kodak, V., Báthory-u. 6. Tel.: 114-158, 114-184.
- Kovács és Faludi laboratórium, XIV., Gyarmat-u. 35. Tel.: 297-855. Synchron műterem: XIV., Gyarmat-u. 49/b. Tel.: 297-487.
- Kormos Miklós filmvállalata, VII., Erzsébet körút 9-11., III. 6. Tel.: 422-574.
- Kovács Emil és Társa, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 421-948. Raktár a házban.
- Központi filmkezelő, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 144-863, 139-990.
- Krupka filmgyár és laboratórium, XIV., Bácskai-u. 29/b. Tel.: 496-741.
- Lajta Andor, XIV., Thököly-út 75. Tel.: 297-076.
- MAGYAR FILM, VI., Bajza-utca 18. Tel.: 220-855, 422-961.
- Magyar Film Iroda RT., IX., Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 146-346, este 7 órától reggel 9 óráig, valamint vasár- és ünnepnap: 146-343, játékfilmgyártás: 146-342, színésztöltőzök: 140-727, Inkey Tibor fényképész: 135-949, feliratkészítő üzem: 139-211. Híradókiadás: VIII., Szentkirályi-u. 25. Tel.: 145-510. Fényképezem: VIII., Sándor-u. 5-7. Tel.: 145-510. Filmkölcsonzó-osztály: VII., Erzsébet-krt. 45. Tel.: 222-099.
- Magyar Film Otthon, VI., Eötvös-u. 25/b. Tel.: 122-463.
- Magyar Irók Filmje Rt., XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.: 297-999.
- MMOE, VIII., Csokonay-u. 10. Telefon: 136-005.
- Matador film, VIII., Sándor-tér 2. Tel.: 132-774. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.
- Mester film, XIV., Thököly-út 116. Tel.: 296-269.
- Metro-Goldwyn-Mayer, VIII., Sándor-tér 3. Tel.: 144-424, 144-425. Raktár a házban.
- Mozgóképüzemi Rt. kölcsönosztálya, VII., Akácfa-u. 4. Tel.: 144-487, 144-488. Raktár: VIII., Kun-u. 12. Tel.: 141-486.
- Magyar Mozgófénykép-gépezők Országos Egyesülete, VIII., Népszínház-utca 19. I. (D. u. 2-4.)
- Molnár Ferenc mozi-szénkereskedő, VI., Király-u. 90. II. 20. Tel.: 421-262.
- Művészfilm, VII., Rákóczi-út 40. Tel.: 340-397. Raktár a házban.
- New York kávéház, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 131-980, 131-981.
- Objektiv film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-580.
- Oktatófilm kirendeltség, VIII., Csepreghy-u. 4. Tel.: 330-926.
- Oláh György gépészmérnök, a Zeiss Ikon A. G. mozigépeinek képviselője, VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 349-933.
- OMME, VIII., Csokonay-u. 10. Telefon: 143-013.
- Orbán-Balogh, VII., Hársfa-u. 6. Tel.: 132-940.
- Pacséry László, XII., Királyhágó-utca 16.
- Pajor Ferenc, VII., Munkás-u. 3/b. Telefonhívó: 144-087.
- Palatinus film, VII., Erzsébet-krt 9-11. Tel.: 145-411, 145-112
- Palló film kft. VII., Rákóczi-út 12. Tel.: 133-532. Raktár VII., Erzsébet-körút 8. Gyártási iroda tel.: 422-791.
- Papp Béláné és Társa betéti társaság, VII., Erzsébet-krt. 9-11. Tel.: 138-031.
- Paramount film, VIII., Rákóczi-út 59. Tel.: 134-437, 140-522. Raktár a házban.
- Pásztor film, VIII., Rákóczi-út 9. Tel.: 337-596.
- Pátria film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 221-807. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.
- Pegasus film, VII., Erzsébet-körút 7. sz. Tel.: 136-463.
- Petsman Ferenc, VIII., Mária-u. 19. Tel.: 136-449.
- Petsman László, VI., Teréz-körút 3. Tel.: 112-890. Csillaghegy: 163-429.
- Pflumm Tibor dr. filmkölcsonzóvállalata, VII., Erzsébet-krt. 9-11. Tel.: 137-711.
- Photophon film, VII., Erzsébet-krt 8. Tel.: 422-005.
- Phöbus filmkölcsonzó, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-617. Raktár a házban.
- Pictura film, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.
- Prizma film, VI., Andrassy-út 68. Tel.: 122-345.
- Projectograph, VIII., Rákóczi-tér 11. Tel.: 132-201.
- Radó István, VI., Andrassy-út 68. Telefon: 122-345.
- Reflektorfilm, VIII., Sándor-tér 4. Tel.: 142-529. Raktár: VIII., Röck Szilárd-u. 20. Tel.: 140-722.
- Rex film, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 141-200.
- Schilling Gyula, VII., Rózsa-u. 33. Tel.: 141-009.
- Seidl és Veress laboratórium, XIV., Thököly-út 61. Tel.: 497-775.
- Simonyi Vilmos mérnök, az OMME szakértője, XI., Fehérvári-út 147. T.: 257-110.
- Sláger film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-618. Raktár a házban.
- Standard film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 333-797.
- Star filmgyár, VI., Vilmos császár-út 53. Tel.: 113-036. Gyártelep: II., Pasaréti-út 122. Tel.: 164-287.
- Székegy Sándor mérnök, V., Pozsonyi-út 40. Tel.: 292-506.
- Szenásy-Macskássy színes trükkfilmek, IV., Múzeum-körút 1/b. Tel.: 380-027.
- Takács film, XIV., Thököly-út 116. Tel.: 296-125.
- Tobis film, VII., Erzsébet-körút 16. Tel.: 222-603.
- Telefongyár R. T., XIV., Hungária-körút 126-128. Tel.: 297-930.
- Turul Szépművészeti Filmgyártó és Filmterjesztő Szövetkezet, VIII., József-körút 35. Tel.: 330-766.
- Turul Szövetség Szépművészeti B. E. vetítő mozgalmi törzs, VIII., Röck Szilárd-utca 20.
- Ufa film, IV., Kossuth Lajos-u. 13. Tel.: 183-858. Raktár a házban. Telefon: 389-036.
- Universal film, VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 138-447, 138-448. Raktár a házban.
- Valter reklámanyagkölcsonzó, vetítővásznon-karbantartás, VII., Erzsébet-krt. 8. Tel.: 222-108.
- Váczl Dezső, a MAGYAR FILM f. szerkesztője, VIII., Üllői-út 42. T.: 136-386.
- Wamoseher Béla dr. filmvállalata, VII., Erzsébet-krt. 8. Tel.: 137-438.
- Warner Bros. First National, VIII., József-krt. 30-32. Tel.: 132-590, 142-464. Raktár: VIII., Népszínház-u. 13. Tel.: 144-317.
- Zeneszerzők Szövetkezete, IV., Gerlőczy-utca 3. Tel.: 189-308.